

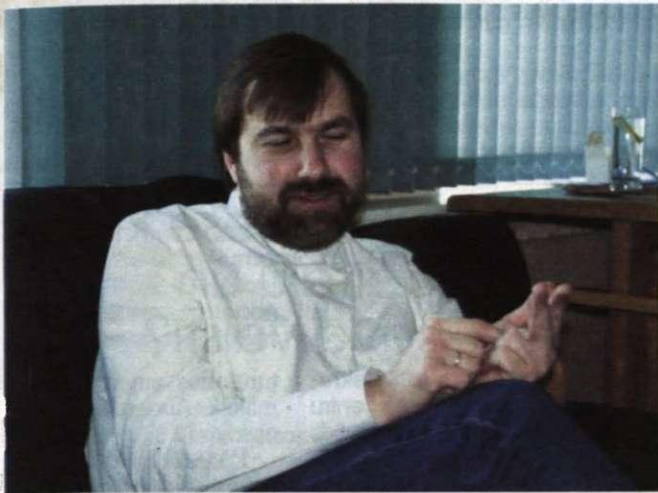
universitātes avīze

OTRDIENA,
30. APRĪLIS,
2002. GADS

Latvijas Universitātes izdevums (iznāk kopš 25.09.1922.)

avīzei būs 80

Ar avīzi esmu bijis uz "tu"

ZIGURDS VAIVODS - a/s SWH grupa valdes loceklis

Bridi, kad tev tiek piedāvāts uzrakstīt atmiņas par kādu savas dzīves notikumu vai darbošanos, nevilus jāsāk domāt - vai tiešām esi sasniedzis to vecu-

mu, kad jānodarbojas ar memuāru publicēšanu. Šajā reizē gan minētais piedāvājums tiek izteikts, atsaucoties uz pavisam citiem gadu skaitļiem: "Univer-

sitātes Avīzei" - 80! Nekavējoties brīdinu, ka neesmu šī preses izdevuma vienaudzis, par ko gan pārlietu nebēdāju, lai arī esmu pārlicināts, ka 1922. gadā Latvijā dzimušajiem neatkarīgi no horoskopa zīmes dzīve, mainoties varām, iekārtām, pārlicībai, gadsimtiem un tūkstošgadēm, ir bijusi gana interesanta un notikumiem bagāta. Man, rakstot avīzes nosaukumu, pirmā asociācija rodas ar vārdu salikumu "Padomju Students". Jā, tieši tā sauca Latvijas Valsts Universitātes izdevumu 1983. gada 24. novembrī, kad tajā tika publicēts pirmais raksts, kura autors bija Zigurds Vairods. Šis raksts bija par tai laikā aktuālu un nozīmīgu tēmu - Universitātes udmensūrisma ralliju "Abava - 83".

Vai tiešām tikai trešajā kursā? Tomēr man ir nesagraujama pārlicība, ka ar avīzi esmu

bijis uz "tu" jau no pirmā mācību gada augstskolā. Studējot un darbojoties savā grupā, kursā, fakultātē, citādi nevarēja būt, jo tieši "Universitātes Avīze", tad "Padomju Students" bija studentu dzīves aktualitāšu un notikumu rokasgrāmata. Nelieluļojot var teikt, ka avīze ar saviem rakstiem un, galvenais, cilvēkiem redakcijā un ap to bija un arvien vēl ir manas studenta un vēlāk patsniedzēja dzīves neatņemama sastāvdaļa blakus lēkcijām, studentu vienībām, ballēm, Fizmatdienām, Studentiskākajiem studentiem un daudz kam citam.

Pielāju, ka šibrīza studentiem (nez kāpēc gribas sevi vairāk saistīt tieši ar jaunāko (tipiska novecošanas pazīme) augstskolas iemītnieku kastu

2. lpp. ▶

№15

Šajā numurā

Mācīsimies runāt un pārlicināt

- 8. lpp.

Jauni sadarbības projekti

- 5. un 7. lpp.

konkurss

"Jaunieši pret korupciju"

"Sabiedrība par atklātību - Delna" sadarbībā ar Latvijas Jaunatnes padomi un klubu "Māja" no 10. aprīļa līdz 10. maijam rīko pētniecisko rakstu, plakātu un saukļu konkursu Latvijas jauniešiem, lai rosinātu diskusiju par korupciju Latvijas sabiedrībā. Labākie konkursa darbi tiks prezentēti 25. maijā rīkotajā konferencē "Jaunieši pret korupciju".

25. maijā konkursa dalībnieki varēs piedalīties "Delnas" rīkotajā noslēguma konferencē, kurā tiks prezentēti labākie darbi. Konkursa balvu fonds - 600 latu.

Pētniecisko rakstu konkursa tēmas:

- Ko klausās politikā: naudasmakus vai vēlētajus?
- Vai Latvijā ir iespējama uzņēmējdarbība bez korupcijas?
- Korupcijas aizmetņi Latvijas izglītības sistēmā.

- Latvijas mediju loma sabiedriskās izpratnes veidošanā par korupcijas problēmu.

- Pilsoniskā sabiedrība kā korupcijas pretspars Latvijas politikā.

Sīkāka informācija:

Tālr. 7506454; e-pasts: ti@delna.lv, www.delna.lv

interesanti

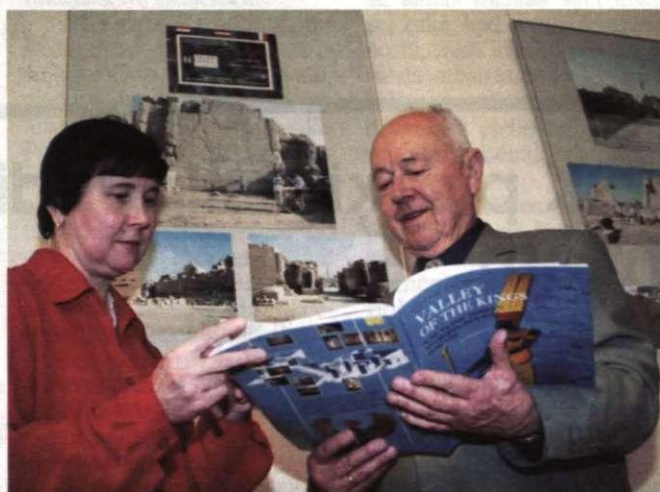
Latvijas zinātnieku ekspedīcija Ēģiptē

2002. gada februārī Latviešu zinātniskā ekspedīcija 14 cilvēku sastāvā devās uz Ēģipti, lai ar saviem zinātniskajiem pētījumiem papildinātu kopējās vēstures lappuses par Karnaku. Ēģiptes ekspedīcijas vizuālos materiālus - fotogrāfijas un artefaktus - var apskatīt LU Vēstures muzeja zālē.

Karnakā, kas arheologu acīm pavērsis pēc tās atrakšanas no gaišajām tuksneša smiltīm, atklāja 3500 gadus pr. Kr. celtu arhitektūras kompleksu 100 ha lielumā, pats Karnakas pilsētas ansamblis aizņem 25 ha. Šobrīd šī vēsturiskā vieta ir iekļauta UNESCO pasaules mantojuma sarakstā.

Fotogrāfijās, kas tapušas tuksneša ieskaustajā pilsētā, parādās sensenu roku darinātas smilšakmens bloku sienas ar bareljefiem un hieroglifiem, kolonnām un šaurām ielām.

Latvijas ekspedīcijas 14 dalībnieki nebija vienīgā zinātniskā ekspedīcija, jo blakus arheoloģiskos darbus veica arī angļi, poļi, čehi, vācieši, franči. Pro-

LU Vēstures muzeja direktore I. Ondzule un docents J. Klēniņš

tams, šādā vietā netrūka arī tūristu. Tikai no rīta (plkst. 7.00 - 11.00), kamēr karstā saule nebija pārņēmusi zemi un izgaismojusi gaišās sienas (smilšakmens sienas dienas vidū kļūst tik spilgtas, ka tās nav iespējams pētīt), noritēja spraigākais pētnieciskais darbs.

Kādā fotogrāfijā var redzēt

Hatsepsutes templi, kurā ir atnāsta arī Rīgas mūmija, kas apskatāma Latvijas Vēstures muzejā. Tad, kad veica mūmijas endoskopiju, tajā atrada arī nelielas zelta bumbiņas.

Izstādē var aplūkot arī mūsdienu ēģiptiešu vecās mākslas atdarinājumus, piemēram, apgleznotu papirusu. Tas nav ne-

kas nosodāms, jo šis vērtības var nopirkt visur ielās. Tās tikai atgādina senumu un ir izpildītas dažādā kvalitātē. Pērkot ir pilnīgi skaidrs, ka preces nosauktā cena ir jādala uz pusēm un vēl vairāk.

Topogrāfiskais materiāls ļauj kopumā uztvert Karnakas pilsētu, bet Ēģiptes grāmatas lappuses liek cilvēkam atcerēties, ka pasaulē ir bijusi kāda zeme, kuras kultūras vērtības pēta un studē, un cenšas izprast līdz mūsdienām.

Izstādes atklāšanā piedalījies
LINDA BIELE

Tas ir fantastisks skats - raugoties pāri Nilai, mēness guļ kā laiva...

Ekspedīcijas dalībnieki ar franču pētniekiem Augšēģiptes Karnakas tempļu kompleksā dokumentēja pirms 3,5 gadu tūkstošiem, faraona Tutmosa III laikā, būvētā tempļa septiņo pilonu. Ekspedīcija fotogrammetriski uzmērēja piona pašrei-

6. lpp. ▶

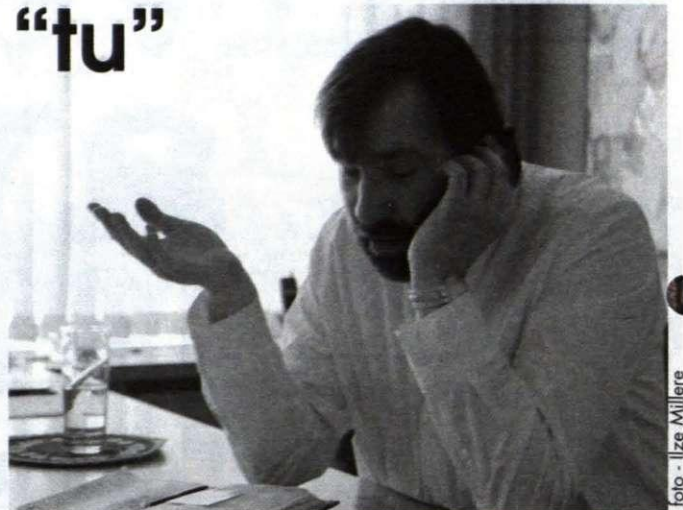
Ar avīzi esmu bijis uz "tu"

◀ 1. lpp.

ir pavisam citas prioritātes un arī iemesli, kāpēc tiek vai arī, kas diemžēl arī iespējams, netiek lasīta "Universitātes Avīze". Nu jau kādus desmit gadus manas domas ir "malā stāvoša cilvēka padomi", jo pašam šķiet, ka mācīties pietiks (pašpārlicinātības negatīvs piemērs), savu pasniedzēja talantu varu pārbaudīt uz četrū gūmenes atvašu ādas, viņiem vēl par agru sēsties augstskolas solā.

Un tomēr man ir sajūta, pat pārlicība, ka vairumam šobrīd Latvijas Universitātē studējošo un strādājošo cilvēku ikdienā būtu citāda, ja tieši vienkārša, it kā necilā - tikai četras lapiņas lielā augstskolas izdevumā 1986. gada rudenī neparādītos materiāli par, precīzāk - pret Daugavpils HES, tālaika ekonomikas pārspilējumiem un milzu rūpniecām Latvijā. Vai tā bija drosme, uzdrīkstēšanās, jaunības maksimālisms vai, kā daži tad teica, muļķība?

Tagad secinājumus izdarīt ir krietni vienkāršāk. Es gribu pateikties visiem cilvēkiem, kas tajā brīdī bija avīzē, tai blakus, palīdzēja un atbalstīja šo it kā vienkāršo rīcību - teikt un rakstīt to, ko domā un kam tic, jo manu dzīvi tas ir ļoti mainījis. Novēlu, lai "Universitātes Avīze" vienmēr varētu baudīt šo greznību un reizē pienākumu - teikt pārlicību un uzskatu tieši un atklāti. Un galu galā ir taču Dzimšanas diena - sumināsim gaviļnieku!

ZIGURDS VAIRODS

Foto - Ilze Millere

jaunumi

Nodibināts fonds medicīniskās izglītības un zinātniskās izpētes atbalstam

LU rektors I.Lācis un Latvijas Medicīnas akadēmijas rektors J.Vētra

Fonds izveidots, sadarbojoties Latvijas Universitātei, Latvijas Medicīnas akadēmijai un Lielbri-

tānijas farmācijas kompānijai "GlaxoSmithKline". Tas atbalstīs galvenokārt pēcdiploma izglītību

medicinā. Katru gadu fonda valde izvirzīs noteiktu darbības prioritāti - šogad tā ir medicīnas profesionālās mācību literatūras izdošana latviešu valodā.

Lai Latvijas Medicīnas akadēmiju un Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāti nodrošinātu ar medicīnisko literatūru, 11. aprīlī minētajām izglītības iestādēm tika dāvināta izglītojoša literatūra par dažādām medicīnas jomām.

Ar mērķi turpināt nodrošināt esošo un topošo Latvijas medicīnu sabiedrību ar medicīnas literatūru jaundibinātais fonds izsludinājis konkursu par medicīniskās mācību literatūras izdošanu latviešu valodā (skat. "UA" Nr. 14).

SIGNE ANDERSONE, LETA

Vai tevi interesē kļūt par vadītāju un līderi savā valstī?

Sadarbībā ar NBS Rekrutēšanas un atlases centru jauniešiem vecumā līdz 25 gadiem nākotnes plāni ir tālredzīgi un perspektīvi!

Galvenās prasības jauniešiem: laba veselība, būt erudītiem un ar augstu pašapziņu.

Visiem Latvijas pilsoņiem tiek piedāvātas mācību vietas Nacionālajā Aizsardzības akadēmijā, Zviedrijas, Dānijas, Vācijas, Čehijas, ASV un citu valstu militārajās augstskolās.

Studiju laikā kadeti tiek nodrošināti visi apstākļi pilnvērtīgai mācību vietas apguvei - tiek piešķirta stipendija, un studijas un uz-

turēšanas augstskolā apmaksā Aizsardzības ministrija.

Pēc studijām absolventiem piešķir virsnieka pakāpi un nodrošina ar augsti apmaksātu, interesantu un aizraujošu dienestu Sauszemes spēku, Jūras spēku un Gaisa spēku vienību komandējošajā sastāvā. No Aizsardzības ministrijas līdzekļiem tiek dzēsts studējošā kredīts. Studiju ilgums: 1-5 gadi.

Interesēties un pieteikties:

NBS Rekrutēšanas un atlases centrā, Kr. Valdemāra ielā 10/12, Rīgā (AM ēkā), 109. kab., tālr. 7335496.

stipendija

Apdrošināšanas a/s RSK piešķirs stipendijas labākajiem LU studentiem

Apdrošināšanas a/s RSK jau otro gadu pēc kārtas piešķirs ikmēneša stipendijas visam nākamajam mācību gadam pieciem sekmīgākajiem un talantīgākajiem Latvijas Universitātes studentiem.

RSK piešķirtās stipendijas lielums ir Ls 60 mēnesī, kuru katrs stipendiāts varēs izlietot pēc saviem ieskatiem.

RSK direktors Eižens Lelis uzskata, ka "stipendijas ļauj šiem studentiem aktīvāk pievērsties mācībai, papildinot savas zināšanas un attī-

tot prasmes izvēlētajā specialitātē, nevis domāt par finansiālajām problēmām. Latvijā ir daudz talantīgu studentu, kuri pārtrauc mācības vispār vai mēģina tās apvienot ar darbu, tādējādi noteikti cieš tieši studijas. Atbilstoši savām finansiālajām iespējām RSK nolēma arī nākamajā mācību gadā atbalstīt sekmīgākos un talantīgākos LU studentus."

Uz stipendijām var pretendēt Latvijas Universitātes studenti, kuri atbilst zemāk minētajiem stipendijas piešķiršanas kritērijiem:

- 1) ļoti labas, teicamas un izcilas sekmes mācībās;
- 2) atzinīgi novērtēti sasniegumi pētnieciskajā darbībā;
- 3) pētniecisko darbu tēmu aktualitāte un nozīmīgums;
- 4) mācību spēku atsauksmes un/vai rekomendācijas.

Lai pretendētu uz RSK stipendiju, kandidātam līdz 17. maijam LU Studiju daļā (Raina bulvārī 19, 135. telpā) ir jāiesniedz šādi dokumenti:

- 1) pieteikuma vēstule;
- 2) CV;

- 3) studiju grāmatiņas kopija;
- 4) vismaz 2 mācību spēku atsauksmes vai rekomendācijas;
- 5) pētniecisko darbu iss raksturojums un vērtējums (apjoms ne vairāk kā 1 A 4 formāta lapa).

Stipendiju ieguvējus noteiks īpaša komisija, kurā būs LU, Studentu padomes un RSK pārstāvji. Lēmumu par stipendijas piešķiršanu komisija pieņems līdz 24. maijam. Kandidātiem par stipendijas piešķiršanu tiks pa-

ziņots personīgi, un arī informācija tiks publicēta "Universitātes Avīzē".

Iepazīties ar Nolikumu par apdrošināšanas akciju sabiedrības RSK stipendiju piešķiršanas kārtību 2002./2003. mācību gadam un saņemt sīkaku informāciju studenti varēs no 6. maija LU fakultāšu dekanātos, kā arī LU Studiju daļā.

AGNESE GRĪNBERGA,

Apdrošināšanas a/s RSK sabiedrisko attiecību speciāliste

LU senklasiskās filoloģijas profesoram Pēterim Kīkai – 115

2001. gada 28. novembrī apritēja 115 gadu, kopš dzimis PĒTERIS KĪKA – izcila personība klasiskās filoloģijas vēsturē Latvijā.

Pedagoģiskā un zinātniskā darba gaitas aizsākas jau 1921. gadā kā sengrieķu filo-

loģijas docentam J. Endzelina vadītajā Filoloģijas un filozofijas fakultātē.

1931. gada 27. martā Parīzē, Sorbonnas universitātē un Rīgā, LU aulā tiek aizstāvēta doktora disertācija ar nosaukumu “Grieķu monodiskās lirikas pantmēri”, un

P. Kīkai kļūst par profesoru.

P. Kīkai zinātniskais devums – 150 darbi. Profesors ir uzrakstījis pirmo grieķu gramatiku latviešu valodā, daudz rakstījis par grieķu mitoloģiju un literatūru, kā arī par latviešu

dialektoloģiju.

1944. gadā tika publicēts fundamentālākais Pētera Kīkai darbs “Grieķu literatūras vēsture”, kas balstīts uz patstāvīgiem pētījumiem un meklējumiem.

Paralēli docētāja darbam profesors Pēteris Kīkai

bijis arī LU Centrālās bibliotēkas pārzinis (1935 - 1944).

GITA TREIDE, M. Sci. Soc.,
LU Bibliotēka

Filozofs Pēteris Zāļe - LU Bibliotēkas draugs

Ap LU Bibliotēku allaž pulcējušies izcili zinātnieki un kultūras darbinieki. Viņi mūsu lielākās augstskolas bibliotēkai nereti dāvājuši savas grāmatas. Viena no šādām personībām ir filozofijas profesors PĒTERIS ZĀĻE (1864 - 1939). Šoreiz - ieskaits viņa dzīves gājumā un devumā LU Bibliotēkai. Profesora Zāļes dāvētās grāmatas atrodamas mūsu Bibliotēkas Humanitāro zinātņu filiālē, interesanti materiāli par viņu sastopami Reto grāmatu un rokrakstu nodaļā.

Izglītību gūst Rietumeiropā

Kā visām lielām personībām visos laikos, arī filozofijas profesoram Pēterim Zāļem ir bijuši piekritēji un noliedzēji, slavīnātāji un izsmējeji. Viņš nodzīvoja un raženi nostrādāja 75 gadus.

Pēterim Zāļem (kā daudziem censoniem) ceļš uz izglītību nebija viegls. Viņš sāka mācīties Cēsu apriņķa skolā, bet pēc kāda laika izglītību turpināja ģimnāzijā Rīgā. Lai gan līdzekļu trūkuma dēļ mācības uz laiku vajadzēja pārtraukt, Pēteris Zāļe tomēr mērķi sasniedza. Viņš izglitotās nevis Krievijā, kā to darīja ne mazums latviešu, bet Vakarēiropā - Vācijas senajā universitātes pilsētā Jēnā, kur studēja filozofiju un dabaszinātnes.

Studijas Pēteris Zāļe beidza 1893. gadā. Pēc Amerikas apceļošanas atgriezās dzimtenē, kur pievērsās publicistikai. Līdztekus redaktora darbam Zāļe turpināja studijas filozofijā, 1900. gadā nokārtoja maģistra eksāmenu Pēterburgas universitātē, vēlāk viņš šeit bija docents. 1908. gadā Pēteris Zāļe papildināja zināšanas Berlīnē.

Darbs Latvijā

Savu darbību Latvijā Pēteris Zāļe sāka “Mājas Viesa” redaktora amatā. Šo izdevumu viņš vadīja no 1893. līdz 1903. gada beigām, kad avīzi uz astoņiem mēnešiem slēdza. Tās darbību atjaunoja 1904. gada 28. augustā, bet 1905. gadā laikraksts, kļūstot par sociāldemokrātu ruporu, pārgāja J. Jansona vadībā. No 1895. līdz 1905. gadam Pēteris Zāļe bija arī “Mājas Viesa Mēnešraksta” un “Dienas Lapas” redaktors. Ap šiem izdevumiem pulcējās

E. Veidenbaums, Aspazija, Rainis, J. Poruks, R. Blaumanis... Līdzdalībai tajos bija liela loma mūsu izcilāko rakstnieku daļradē.

1905. gada revolūcijas laikā Pēteris Zāļe atbalstīja nacionāli domājošos politiskos spēkus, kas grupējās ap Latviešu Demokrātu savienību. Tajā darbojās A. Bergs, A. Deglavs un citas intelektuāli spēcīgas personības. Šo politiku prasības: Latvijas autonomija ar plašām pašnoteikšanās tiesībām, latviešu valoda iestādēs un skolās, muižu sadalīšana. Nemieri Latvijā, protams, uztrauca impēriju, un 1906. gadā Pēteris Zāļe izstrādāja nosūtīšanai Stolipinam apskatu “Nemieru cēloņi Baltijā”, kurā bija 14 reformu punkti. To izpilde nozīmētu ja ne Latvijas pilnīgu neatkarību, tad plašu autonomiju.

Latvijas brīvības vārdā

Kad tuvojās Latvijas brīvības laiks, Pēteris Zāļe bija to patriotu vidū, kuri strādāja, lai politiskos procesus paātrinātu. 1917. gada sākumā viņš piedalījās Krievijas valsts domnieka J. Goldmaņa sasauktajā slepenajā apspriedē, lai pārrunātu Latvijas autonomijas problēmas. Sanāksmē piedalījās tādi pazīstami atklātības darbinieki kā K. Skalbe, J. Akuraters, J. Rancāns, M. Skujenieks.

1917. gada 1. un 2. oktobrī Pēterpili jau sprieda par Latviešu Nacionālpadomes radīšanu, vienotās, ka nodibināma organizācijas komisija Nacionālās Padomes dibināšanas sapulces sasaukšanai, un ievēlēja septiņas personas Tehniskajā rīcības komitejā.

Nacionālās Padomes pirmā sesija notika Valkā 1917. gadā, no 16. līdz 19. novembrim. Pēteris Zāļe tajā pārstāvēja Latvijas Demokrātu partiju - nolasīja referātu par tautu pašnoteikšanās tiesībām. Nacionālā Padome viņu ievēlēja Satversmes projekta izstrādāšanas komisijā.

Nodibinoties neatkarīgai Latvijas valstij, Pēteris Zāļe jau 1919. gadā kļuva par docentu LU, bet Bermonta uzbrūkuma laikā kopā ar kolēģi profesoru K. Balodi brīvprātīgi iestājās Rīgas aizstāvju rindās.

No 1921. līdz 1934. gadam Pēteris Zāļe bija LU filozofijas profesors, bet 1934. gada 1. jūlijā devās pensijā.

Saeimas deputāts

No 1930. līdz 1934. gadam Pēteris Zāļe bija Saeimas deputāts un runāja par visdažādākajiem jautājumiem. Ja lasām šīs stenogrammas, uzmanību piesaista par ministru prezidenta Celmiņa valdību sacītais: “Celmiņa valdība pastāvīgi ir bijusi atkarīga no minoritātem... Nevajag pat tikai šķietami pabalstīt vienu šķiru vai partiju, kā to darīja Celmiņa valdība.” Viedi un arī mūsdienās būtiski vārdi!

Kā politiķim Pēterim Zāļem netrūka nacionālas stājas. Viņš uzstājās par latviešu valodas tiesībām Latvijā, kas arī tagad ir tik aktuāli: Saeimā jāskan tikai latviešu valodai! Tāpat kā Vācijā, Francijā, Anglijā un citās zemēs.

Pēteris Zāļe satraucās, ka Latvijā darba atļaujas ieguvuši pārāk daudzi ārzemnieki. 1931. gada 24. aprīlī viņš ierosināja: “Anulēt (darba atļaujas - V. A.) visiem, izņemot vienīgi tikai visnepieciešamākos speciālistus, kurus nav iespējams atviegot ar Latvijas pilsoņu darba spēku. Man liekas, ka mums vispirms jādod darbs mūsu pašu strādniekiem kā pilsētās, tā uz laukiem.”

Ari tolaik Latvijā bija aktuāla korupcijas apkarošana. Pēteris Zāļi uztrauca tas, ka korupcija, tautas mantas šķērdēšana zeļ laikā, kad zemnieki grimst postā, valsti ir slikti ceļi utt. Jā, valsts atbalsta zemniecību ar lielām summām, taču šī palīdzība nav pietiekami efektīva un bieži nenonāk līdz istajiem adresātiem.

Pēteris Zāļes satraukuma pamatā bija arī Latvijas tiesiskās sistēmas nepilnības. Tā, piemēram, 1931. gada 3. jūnijā viņš uzstājās pret absurdo situāciju, ka Latvijā vēl joprojām tiesā pēc mūsu tautai mentāli svešajiem Kerenska un cara laika likumiem.

Der ieklausīties vēl kādā profesora domā: proklamācijas vai citas komunistu aktivitātes ir nekaitīgas, ja saimniekots tiek labi. Strikta nostāja deputātam bija jautājumā par Māras baznīcu, uz kuru pretendēja gan latviešu, gan vācu kopiena, un draudzes, kurām bija dota iespēja šajā baznīcā darboties, nevarēja sadzīvot. “Suverēnā Latvijas valsti šis dievnamis pieder latviešu tautai,” sacīja profesors Zāļe.

Zīmīgs ir notikums ar deputātu Morduhu Dubinu. Saeimas locekļi nedrīkstēja saņemt no valsts koncesijas, bet Dubins tās saņēma. Lai kā Pēteris Zāļe un viņa domubiedri centās, Dubins netika sodīts. Turpretim deputātu J. Balodi, kurš dzīvokļa apkurei bija paņēmis dažus satrunējušus koka gabalus 50 santīmu vērtībā, Saeima grasījās sodīt. Kur te viens likums un viena taisnība visiem?

Ar satraukumu Pēteris Zāļe runāja par pensiju nepieciešamību gara darbiniekiem. Daudzi no lielākajiem Latvijas neatkarības atbalstītājiem dzīvoja nožēlojami slikti.

Nozīmīgs zinātnieks

Kopš 1898. gada Pēteris Zāļe publicējis 20 grāmatas un brošūras par I. Kantu, Fr. Niči, Fr. Bēkonu, Danti, R. Blaumanu, J. Poruku un citām personībām, apmēram 100 rakstus periodikā, īpaši tādos izdevumos kā “Latvijas Universitātes Raksti”, “Izglītības Ministrijas Mēnešraksts”. Kā daudzu vēsturisku notikumu aculiecinieks viņš uzrakstīja grāmatu “Kā Latvija tapa, vai kā piepildījās tautas pašnoteikšanās ideja”. Par savu bagāto mūža guvumu profesors stāsta arī darbos “Mani memuari” un “Pašbiogrāfija”.

Pēteris Zāļe bija Imanuēla Kanta ideju piekritējs un aizstāvis. Doktora disertāciju viņš uzrakstīja par Kanta gribas brīvības izpratni. Tuva viņam bija lielā filozofa mūžīgā miera ideja. Runājot vai rakstot par tautu pašnoteikšanās tiesībām, Pēteris Zāļe nereti atsauca uz Kanta atziņām šajā jautājumā.

Zinātnieka vērtīgākā manta

1939. gadā Pēteris Zāļe aizgāja mūžībā, un tā paša gada 6. septembrī rektora profesora Mārtiņa Primaņa vadībā notika LU Padomes sēde, kurā tika nolasīts profesora P. Zāļes testaments. Aizgājējs visu savu kustamo un nekustamo mantu bija novēlējis Latvijas Universitātei. Starp netaisnām atstātajām mantām īpaša vērtība ir viņa bibliotēkai.

Tagad liela daļa šīs literatūras atrodas LU Bibliotēkas Humanitāro zinātņu filiālē. Līdz ar jaunās lasītavas izbūvi Visvalža ielā apstākļi šo grāmatu glabāšanai uzlabosies. Ir izveidota

Pēteris Zāļe

Pēteris Zāļes dāvētās literatūras kartotēka, kas pastāvīgi tiek papildināta un precizēta, jo, strādājot ar grāmatu fondiem, tiek uzietu agrāk neapziņoti mūsu izcilā filozofa dāvinājumi. Tajos ne mazums vērtīga atrastu filozofu, filologu un vēsturnieku, taču interese pagaidām nav pārlieku liela. Trūkst reklāmas, informācijas. Tiesa arī tas, ka Pēteris Zāļes dāvinājums savas bagātības atklāj īpaši tiem, kuri labi prot svešvalodas. Bagātajā grāmatu klāstā sevišķi daudz izcilu filozofu sacerējumu: Aristotelis, Sopenhauers, Džordāno Bruno, Dekarts, Fihte, Spinoza, Hēgelis, Hērodots, Kants, Epikūrs, vairāki Platona “Dialogu” izdevumi. Garš uzskaitījums, un neba nu nejausība, ka īpaši daudz te vācu filozofiskās domas dižgaru darbu. Vācijā Pēteris Zāļe veidojās kā domātājs. Bibliotēkā arī ne mazums izcilas daiļliteratūras: Gēte, Heine, Šillers, Lafontēns... Ir literatūra par Kantu, Danti, Džordāno Bruno. Unikāli, reti eksemplāri!

Pēteris Zāļes dāvinājums ir uzmanības vērts, un gribas prognozēt: tam īpaši pievērsīsies, kad mūsu sabiedrībā vairāk pieaugs svešvalodu prasme. Šis grāmatas vēl gaida savus lasītājus. Padomju gados Pēteris Zāļes devumam netika ierādīta pelnītā vieta. Viņa īstais slavas laiks vēl nāks. Latviešu filozofs ticēja labajiem, gaišajiem spēkiem cilvēkos. Arī tāpēc viņš mūsdienās ir tik dārgs.

VĪJA APINĪTE

Profesora Klīves bibliogrāfiskais rādītājs

foto - Ilze Millere

Autors daļa autogrāfus

12. aprīļa pēcpusdienā LU Teoloģijas fakultātes dekanāta zālē ar bibliogrāfiskā rādītāja nonākšanu lasītāju rokās tika sveikts profesors Visvaldis Varnesis Klīve.

Teoloģijas fakultāte šo grāmatu kā dāvanu profesoram bija plānojuši pasniegt viņa 70 gadu jubilejā pagājušā gada 23.

septembrī. No fakultātes neatkarīgi apstākļi šo ieceri aizkavēja. Nemanot paskrējušais pusgads tomēr nemazināja dāvanai līdzīgo nākošo laba vēlējumus.

"Ir svarīgi, ja tiek darīts darbs. Vēl svarīgāk, ja darbu izdodas padarīt labi. Profesors Klīve, kurš sava mūža pēdējos

12 gadus veltījis Latvijas Universitātei, ir izdarījis ļoti daudz labu darbu. Par to jubilāram liels paldies," atzina rektors Ivars Lācis.

Jebkura zinātnieka mūžs parasti tiek izvērtēts ar publikācijām, tādēļ šī grāmata nav tikai Teoloģijas fakultātes koleģijas kopīgais un ļoti sirsnīgais sveiciens profesora pagājušajā dzimšanas dienā. Tā ir arī iespēja apstāties un vēlreiz novērtēt to lielumu un diženumu, kas mūsu vidū ir Visvalža Klīves personā. Iespēja izteikt par to savu gandarījumu un pateicību.

"Jau kopš pirmajiem Teoloģijas fakultātes pastāvēšanas gadiem tās priekšplānā ir bijis profesora Klīves vārds. Mēs esam ļoti laimīgi, ka, būdams trimdas latvietis, profesors izpildīja doto solījumu un, tiklīdz Latvija kļuva brīva, sēdās pirmajā lidmašīnā, kas devās ceļā uz Latviju. Pateicoties savai zi-

nātniskajai darbībai divos dažādos kontinentos - Eiropā un Ziemeļamerikā - Visvaldis Klīve sev līdzī ir atnesis to plašo apvārsni, kas nepieciešams jebkurai fakultātei, kas vēlas pastāvēt ar tik dižu lielumu un akadēmisku cēlumu, kādu profesors Klīve ir ienesis Teoloģijas fakultātē. Paldies jubilāram par to," sacīja dekāns Juris Cālis.

Sveicot profesoru, īpaši tika izceltas trīs ļoti izcilas viņa īpašības. Pirmais, ko cilvēki atceroties, esot viņa labdabīgi ironiskās piezīmes. Jo augstāk kāds paceļoties, jo skaidrāk profesors Klīve saskatot šo pakāpienu pārejas. Svarīgām un lielām lietām viņš ar savu humoru piešķīrot cilvēcību. Pārējās divas īpašības viņam piemīt kā lektoram un mācītspēkam. Tās ir prasmes saprast un skaidrot. Visu mūžu profesors Klīve esot mēģinājis saprast savu laiku, dzīvi un dar-

bu tīri eksistenciālā saturā. Sava bibliogrāfiskā rādītāja autobiogrāfiskajā ieskicējumā profesors atzīst, ka visus viņa darbus ir vienojis viens liels aicinājums - mēģināt saprast, vai dzīve ir jēga. Un ne tikai saprast, bet arī izskaidrot to. Tas ir apbrīnojami, kā profesors prot ļoti grūtos un visaptverošos jautājumus padarīt pieejamus studentiem jebkurā pakāpē, palīdzēt viņiem saprast, kas ir būtiskākais.

Ar mīļiem laba vēlējumiem jubilāram no Universitātes Bibliotēkas, kurai bija gods strādāt pie profesora darba bibliogrāfiskā rādītāja sastādīšanas, un Teoloģijas fakultātes bibliotēkas, kas Visvalža Klīves darbus atzina par studentu vidū ļoti lasītiem un izmantotiem, pasākuma oficiālo uzrunu daļa turpinājās draudzīgi neformālās sarunās pie svētku galda.

GITA LIEPIŅA

Elfrīdas Šmites kolekcija

Elfrīda Šmite

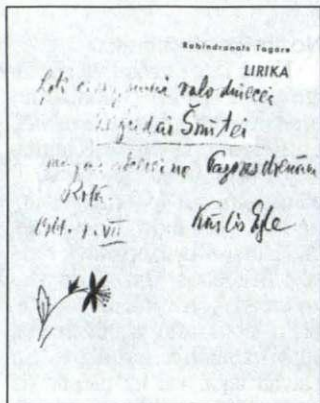
LU Bibliotēkas Pedagoģijas un psiholoģijas filiālē viena no lielākajām vērtībām ir Elfrīdas Šmites kolekcija.

Daudzpusīga personība

Elfrīdu Šmiti savulaik pazina kā literatūrzinātnieci un valodnieci. Visu mūžu viņa bija arī aizrautīga buķiniste.

"Elfrīdas Šmites arhīvs atrodas Nacionālās bibliotēkas Reto izdevumu un rokrakstu nodaļā, bet dāvinājums - mūsu ap rūpē," stāsta Pedagoģijas un psiholoģijas filiāles vadītāja Iloņa Vēliņa. 1990. gadā LU Bibliotēkai to uzdāvināja Elfrīdas Šmites radniece Amālija Pēterēns.

Nozīmīgajā dāvinājumā (778 iespieddarbi) - ne tikai grāmatas, bet arī attēlu komplekti. Dāvinājumu kolekcija sastāv no iespieddarbiem visdažādākajās jomās: valodniecībā, literatūrzinātnē, folklorā, daīlliteratūrā. Netrūkst apjomīgu vārdnīcu. Ir grāmatas daudzās svešvalodās: lietuviešu, igauņu, krievu, baltkrievu, vācu... Tātad Elfrīda Šmite bija personība ar daudzpusīgām in-

R. Tagores lirikas atdzejojāja Kārļa Egles veltījums Elfrīdai Šmitei

teresēm, augsti attīstītu intelektu.

Daudz retu izdevumu

Elfrīdas Šmites grāmatu fonds ir ievērojams ar to, ka tajā sastopamas retas grāmatas, tostarp literatūra, kurai šie ir vienīgie eksemplāri ne tikai Latvijā, bet arī visā Baltijā. Pie šādiem izdevumiem jāmin pirmās lietuviešu grāmatas "Pirmojo lietuviešu knyga" faksimilizdevums sakarā ar grāmatas pirmizdevuma 400 gadu jubileju.

Latvijā labi pazīstams ir igauņu valodnieks P. Ariste. Dāvinājumu fondā ir viņa 1953. gadā Tallinā izdots darbs "Eesti keele fonetika" ar autora veltījumu.

Jāpiebilst, ka daudzas grāmatas Elfrīdai Šmitei to autori dāvājuši ar saviem autogrāfiem. Redzam Jāņa Endzelina, vairāku izcilu lietuviešu zinātnieku veltījumiem rakstus. Ir ieraksti arī no latviešu autoriem P. Dāles, H. Biezā, H. Vikas, J. Endzelina, A. Ozola, A. Lauas,

R. Veidemanas, A. Blinkenas, K. Karuļa, folkloristiem V. Grebles, E. Kokares, O. Ambaiņa, no lietuviešu valodas pētnieka akadēmiķa V. Mažuļa. Izdevuma "Lietuviu kalbotyro klausimai" septiņi laidieni ir ar lietuviešu valodnieku veltījumiem, no kuriem īpaši jāpiemin akadēmiķa B. Larina ieraksts. Ieraksti liecina, ka Elfrīdai Šmitei bijuši cieši kontakti ar kaimiņvalstu zinātniekiem, viņa izpelnījies kolēģu cieņu.

Visas grāmatas ir ļoti labi saglabātas, turklāt skāisti noformētas ar Elfrīdas Šmites ekslibriem.

Interesants vāka noformējums ir 1920./21. akadēmiskajā gadā izmantotajam profesora Pētera Šmita lekciju konceptam "Teivads valodniecībā", tāpat uzmanības vērts ir valodnieka E. Bleses darbs "Latviešu valodas propaedeutiskais kurss". Viens no visu laiku lielākajiem Latvijas mākslas vēsturniekiem B. Vipera pārstāvēts ar grāmatu "Latvijas māksla baroka laikmetā", bet senatnes pētnieks profesors K. Straubergs - ar XX gadsimta 20. gados izdoto grāmatu "Romiešu literatūra". Domājams, ka mūsdienu pētniekus varētu ieinteresēt ar seno Grieķiju saistītas grāmatas. To vidū kādreizējā LU Bibliotēkas direktora Pētera Kļūka darbs "Grieķu literatūras vēsture". Izcilību vidū Endzelina - Milenbaha četru sējumu vārdnīca ar diviem papildinājumiem un "Latvju Dainas" Luda Bērziņa redakcija.

Uzmanību saista iemīļotu ārzemju autoru darbi: H. Heines "Das Buch der Lieder" ar J. Misiņa veltījumu E. Šmitei, R. Tagores "Lirika" ar tulkotāja

K. Egles veltījumu. Ļeva Tolstoja darbam "Hadži Murats" ir interesants mākslinieciskais noformējums.

Dāvinājumā sastopama reta, starp diviem pasaules kariem Latvijā izdota daīlliteratūra, piemēram, Viļa Cedriņa dzejoļu krājums "Sīdraba jātnieks".

Pie fonda sakārtošanas vēl jāstrādā

Darbs pie Elfrīdas Šmites fonda sakārtošanas ir sākts un vēl jāturpina. Izveidots fonda darba katalogs. Ja speciālistiem rodas interese par kādu grāmatu, tad viņiem tā tiek sameklēta.

Līdz tam, lai Elfrīdas Šmites kolekcija būtu pieejama elektroniskā veidā, vēl tāls ceļš ejams. Dāvinājumam ir būtiska vēsturiska un zinātniska nozīme. Grāmatas noderīgas gan pasniedzējiem, gan citiem interesentiem.

VIJA APINĪTE

Elfrīdas Šmites grāmatzīme

Borisa Vipera grāmatas vāks

Veltīts bērnu veselībai

Sadarbībā ar internacionālo akciju "Saules gaisma" (Minhene) to organizēja LU Medicīnas fakultātes Sociālās pediatrijas centrs. Simpozijis notika 20. aprīlī, un tā tēma bija "Valodas attīstības problēmu agrīna diagnostika un terapija".

Pasākumu atklājot, klātesošos sveica LU Medicīnas fakultātes prodekāne profesore I. Rumba. Viņa izteica gandarījumu, ka LU ir ļoti auglīga vide sociālās pediatrijas attīstībai, tā gūst lielu ievērošanu un interesi no studentu puses. Professore teica: "Katrs garīgi un fiziski vesels bērns ir nacionāla vērtība. Mēs tam strādājam, un tādēļ vēlu veiksmi mums visiem šajā darbībā".

Par tēmu "Valoda - zidainā vecuma pamatuzdevums" lekciju lasīja profesors T. Hellbruge. Viņš pastāstīja par Minhenes Funkcionālās diagnostikas centrā veiktajiem pētījumiem un par to, cik liela nozīme pirmajos bērna dzīves mēnešos ir viņa komunikācijai ar māti, cik svarīgs šis periods ir bērna valodas attīstībā, kā arī par to, cik būtiski šajā laikā ir diagnosticēt, vai bērnam ir kādas problēmas ar dzirdi. Ja tādas ir un bērns netiek diagnosticēts, tad apmēram sešu mēnešu vecumā viņš "apklus" un vairs nerunā. Ja sūnas, kas atrodas dzirdes centrā, smadzenēs netiek aktivizētas, tās at-

mirst. Bērns kļūst gan kurls, gan mēms. Taču, ja viņš tiek diagnosticēts un ar viņu strādā speciālisti, valoda tiek apgūta. "Dzirdē nav runas jeb valodas orgāns. Taču, ja šādam bērnam tiek attīstīta valoda, līdz ar to attīstās arī viņa domāšana, kultūras uztvere. Māte ir tā, kuras loma bērna valodas attīstībā ir ļoti liela," teica profesors Hellbruge.

Par tēmu "Dzirdes traucējumu agrīnās diagnostikas iespējas: dzirdes skrīnings un ECHO-skrīnings" referēja LU docents, Dr. med. V. Folkmanis. Viņš stāstīja par to, kādi ir dzirdes zuduma veidi un iemesli. Iedzimti tie ir ļoti mazā skaitā gadījumā, biežāk tos var izraisīt medikamenti, dažādi vīrusi, galvas traumas, atkārtots vidusauss iekaisums u. c.

V. Folkmanis pastāstīja arī par jaundzimušo dzirdes izmeklēšanas iespējām - skrīninga metodēm - un par to, ka bērniem dzirdi pārbaudīt iespējams arī LU Medicīnas fakultātes Sociālās pediatrijas centrā.

Par tēmu "Mātes un bērna agrīna interakcija - bāze valodas attīstībai, materiāls diagnostikai un terapijai" referātu nolasīja psiholoģe Inga Adamsona. Viņa pastāstīja par to, kādi faktori ietekmē bērna un mātes komunikāciju.

Logopēde Laine Aigare simpozijā sniedza ieskatu tēmā "Alternatīvās sazināšanās iespē-

jas darbā ar bērniem ar traucētu valodas attīstību".

Tā ir neverbālā komunikācija. Darbs ar bērnu šajā zinātnē ir individuāls un lielā mērā uzlabo viņa dzīves kvalitāti. Neverbālās komunikācijas iespējām izmanto zīmju valodu, priekšmetus, attēlus, fotogrāfijas, piktogrammas u. c. sazināšanās līdzekļus.

Par to, cik svarīga nozīme bērna valodas attīstībā ir mūzikai, stāstīja Daina Jurga - Latvijas Mūzikas terapijas fonda locekle. Viņa klātesošos informēja, ka ar nākamo - 2002./2003. gadu - Liepājas Pedagoģijas akadēmijā būs iespējams apgūt mūzikas terapeita specialitāti. Cilvēkiem, kas to vēlēties, nebūs jābūt ar profesionālo muzikālo izglītību, bet ar dotībām mūzikā gan. Šis programmas kurss būs medicīna, psiholoģija, speciālā pedagoģija. Uzņemšana jaunajā programmā notiks 24. jūlijā. Sīkāku informāciju par to var saņemt Liepājas Pedagoģijas akadēmijas Mūzikas katedrā pie Mirdzas Paiperes.

Logopēde Gundega Tomele no Liepājas referēja par to, kādas ir korekcijas iespējas Montessori terapijā bērniem ar privācijas sindromu. Tie ir bērni, kuri atrodas bērnu bāreņu aprūpes iestādē un kuru valodas attīstība ir kavēta. Liepājas Bērnu bāreņu aprūpes centrā bērnu attīstība un atveseļošana jau sešus gadus notiek ar Montessori pe-

dagogijas palīdzību. Bērnu valodas attīstībā, arī bērnu socializācijā un personības izveidē tas ir devis pozitīvu rezultātu. "Lai bērnam labi attīstītos valoda, svarīgi ir arī trīs pārējie faktori - viņa emocionālā, garīgā un fiziskā attīstība," teica Gundega Tomele. Par to Liepājas BBAC rūpējas gan mediķi, gan pedagogi, gan arī pārējie darbinieki. Šāda labvēlīga un rūpīga attieksme, atbildība par bērniem vairo viņu pašapziņu un vēlāk palīdz veiksmīgi iekļauties sabiedrībā.

"Montessori terapija bērniem ar valodas attīstības traucējumiem - Lietuvas pieredze". Par to stāstīja Aušrele Matukevičute no Viļņas. Viņa dalījās pieredzē par situāciju, kāda šobrīd ir Lietuvā Montessori pedagoģijas jomā, kā arī par darbu Bērnu attīstības centrā un par to, kā M. Montessori materiālu iespējams pielāgot ikdienas darbā.

Par pielāgoto Marijas Montessori valodas materiālu bērniem ar valodas attīstības traucējumiem un darbu Valmieras Bērnu attīstības centrā stāstīja Ilze Vitola. Viņa demonstrēja, kā ar redzes un dzirdes uztveres attīstību bērnam iespējams iemācīt lasīt un rakstītprasmi.

Simpozija nobeigumā uzstājās Montessori pedagoģe Nina Opmane. Viņas izklāstāmā tēma bija "Brīvais darbs M. Montessori nodarbībā - līdzek-

lis valodas attīstības veicināšanai mātes un bērnu nama bērniem". Šo projektu Sociālās pediatrijas centrs veica ar Sorsa fonda atbalstu. Tas sākas 2000. gadā un ilga gadu. Tā mērķis bija valodas attīstīšana bērniem, kuri atrodas Ilguciema sieviešu cietuma bērnu namā. Bērni devās uz Sociālās pedagoģijas centru, kur ar viņiem strādāja speciālisti - notika nodarbības Montessori pedagoģijā, bērni tika arī masēti. Savukārt bērnu namā tika izveidots Montessori kabinets, personāls tika apmācīts rīkoties ar šo materiālu. Palielinājās bērnu savstarpējā komunikācija, un viņi visi kopā šo materiālu ļoti labprāt strādā. Tā rezultātā uzlabojusies bērnu attīstība, savstarpējā komunikācija, paaugstinājies viņu pašapziņa. Tas ir liels prieks gan bērnu mammām, gan bērnu nama personālam, projekta veicējiem un atbalstītājiem.

Simpozija nobeigumā V. Folkmanis teica, ka M. Montessori pedagoģija ir kā tilts starp bērna pedagoģisko, medicīnisko un psiholoģisko attīstību.

Paldies visiem simpozija rīkotājiem un dalībniekiem par interesantu dalīšanos savā pieredzē un zināšanās, kas veļtītas bērnu veselībai.

Simpozijā piedalījies
MĀRA SADOVSKA

projekts

Iespējama jauna sadarbība

No 2001. gada Latvijas Universitāte kopā ar citām 13 Eiropas augstskolām aktīvi piedalās jaunajā Eiropas mēroga projektā ar nosaukumu "Campus Europae", kas tuvākajā nākotnē ļaus ievērojami paplašināt studentu apmaiņu.

Notiek intensīvas konsultācijas gan par katras augstskolas akadēmisko procesu un ar to saistītiem reglamentējošiem dokumentiem, gan par studiju programmu saturu. LU mācībspēki ir iesaistīti priekšmetu komisiju darbā, lai noteiktu kopīgus studiju programmu standartus.

Piedāvājam lasītāju uzmanībai raksta "Campus Europae" nedaudz saīsinātu tulkojumu no "Journal der Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald" Nr.1/02.

Nākotnē visiem mūsu studentiem jāstūdi Eiropā. Vai to viņi nedara jau tagad? Atbilde būs "jā", ja mēs nacionāli valstiskās robežas pielīdzināsim Eiropas robežām. Un studentiem būs jāiet tieši pāri šīm robežām. Programma paredz uz-

turēšanos ārzemēs vismaz viena gada garumā. Jau drīz mūsu studenti varēs brīvi pārvietoties pa "Campus Europae".

Studenti pabeigs studiju programmas ar augstu prasību līmeni, viņu universitātes nodrošinās nepieciešamos administratīvos priekšnoteikumus. Vai tā ir nākotnes mūzika? Nebūt nē. Projekta "Campus Europae" sagatavošanas darbi rit pilnā sparā. Visas Eiropas universitātes ir aicinātas veikt reformas pašos pamatos. Boloņas Deklarācija, ko 1999. gadā parakstīja 29 Eiropas valstu izglītības ministri, paredz Eiropas kopīgās augstskolu telpas izveidošanu. Laika nemaz nav atlicis tik daudz, jo jau 2010. gadā visā Eiropā jābūt ieviestam divpakāpju augstskolu diplomam (bakalaura un maģistrs). Kredītpunktu sistēma palīdzēs atvieglot mobilitāti Eiropas ietvaros.

Laiks skrien ātri, bet vēl daudz universitātes un augstskolas darbojas ļoti lēni. To gan nevar teikt par Greifswaldes universitāti, Limerikas universitāti Īrijā, Latvijas Universitāti, Vīnes universitāti Austrijā vai Gentes

universitāti Beļģijā. Šo universitāšu vadošie koleģiālie orgāni jau izvirzījuši mērķus virzībā uz Eiropu.

Minētās un vēl astoņas citas universitātes vienojās izmantot laika dinamiku un momenta labvēlību. Šīs universitātes ir atklātas reformām un tāpēc bauda priekšrocības savās valstīs. Šo pārsvaru tās vēlas izmantot globālo mērķu sasniegšanai. No tā labumu var gūt ne tikai katrs students un mācībspēks, bet ne mazākā mērā arī visa mācību iestāde kopumā.

Projekta "Campus Europae" ietvaros būs iespēja piedzīvot un izbaudīt Eiropas kultūru daudzveidību.

Pastāvošās Eiropas programmas, piemēram, SOCRATES/ERASMUS, bieži nesasniedz savus mērķus. Neskatoties uz sadarbības līgumu lielo skaitu, diezgan maz studējošo izmanto projekta iespējas. Šis fakts ir jānožēlo, bet to var ļoti saprast. Students uzskata, ka tiek zaudēts laiks un ārzemju studiju rezultāti netiek atbilstoši atzīti. Pārāk daudz pūļu prasa sagatavošanas process. Studēt eiropiski daudzviet joprojām

nav pati par sevi saprotama lieta. Diezgan daudz šķēršļu piesaista studentus un pasniedzējus pie dzimtās puses.

Projekta "Campus Europae" ietvaros ir iecerēts novērst šos mobilitātes šķēršļus. Pašreiz universitātes aprēķina, ar kādiem līdzekļiem varētu saņemt kopīgi izvirzītos mērķus. 2002. gadā priekšmetu komisijas noteiks minimālos studiju programmu standartus. No administratīvā viedokļa tiks izstrādāta nevainojama procedūra.

Kas būtu nepieciešams studējošajiem, lai viņi varētu brīvi pārvietoties "Campus Europae" ietvaros? Viņiem vajadzētu pārvaldīt trīs valodas: bez dzimtās un angļu valodas būtu jālieto kāda trešā Eiropas valoda.

Ko tas viss dod mūsu Universitātei? Greifswaldes universitāte kļūs starptautiskāka un eiropiskāka. Eiropa kļūs saprotamāka. Komunikācija notiks Eiropas valodās, tomēr pirmā būs angļu valoda. Kopmītnēm jāklūst par studentu intelektuālo dzīves vietu. Projekta "Campus Europae" ietvaros studiju un eksāmenu rezultātu atzišanai un imatrikulācijas pro-

cedūrai jābūt nevainojami.

Daudz kas var tikt izdarīts jau šodien. Jāsākāto dažas lietas tiesiskajā jomā. Ļoti liela nozīme ir studējošo atlasei, studiju programmu veidošanas brīvībai, studiju gada strukturēšanai, kā arī organizatoriskajai brīvībai.

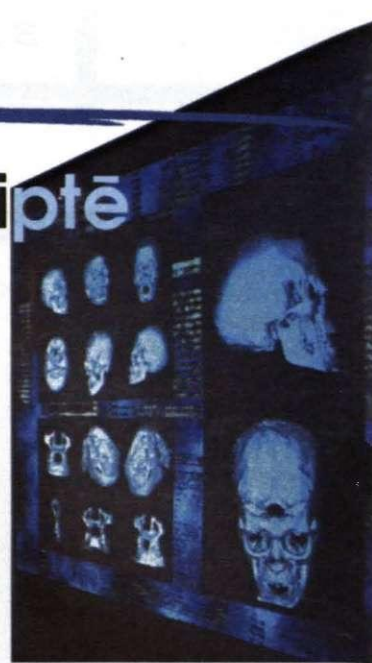
Šo jautājumu risināšanā universitātem jāsaņem valdības atbalsts. Šo Eiropas projektu koordinē darba grupa, kuru vada dr. Konrads Sili (Dr. Konrad Schily), privātās universitātes Witten/Herdecke dibinātājs, un bijušais valsts sekretārs dr. Kristofs Ēmans (Dr. Christoph Ehmann) un atbalsta Luksemburgas valdība. Projekta "Campus Europae" patrons ir Vācijas kanclers Gerhards Šrēders, kurš pārņēma šo funkciju no sava priekšgājēja Helmuta Kola. Privātie fondi projektā ir ieguldījuši vairākus miljonus Vācijas marku, jo Eiropai kā politiskai un ekonomiskai telpai beidzot ir jāapvienojas arī augstākās izglītības jomā.

NATĀLIJA IVANOVA,
Ārējo sakaru daļa

Latvijas zinātnieku ekspedīcija Ēģiptē

foto no Jāņa Klētnieka arhīva

Latvijas Vēstures muzeja jeb Rīgas mūmija

dzīvības norisē viņi saskatīja dievus.

Kopīgais latviešu un ēģiptiešu vēsturē

Latviešiem ir saules dainas. Mūsu viņsaules valstība ir ļoti vienkārša - uzkāpjām pa garo pupu, mielojam veļus. Ēģiptes kapenēs noteiktos laikos arī vajadzēja mielot veļus - ticēja, ka dvēselē tāda veidā tiek uzturēta dzīvība. Ozīrisa kulta ir viņsaules pielūgums, tā ir ģenēze cauri visām kultūrām.

Septītā pīlona izpēti paveicām desmit dienās, iesākām pēti jau astoto. Aplūkojam Luksoras apkārtni, bijām Abidosas tempļi, kas faktiski ir Ozīrisa tempļi. Tajā ir fantastiskas kolonnas, labi saglabājušies zīmējumi. Denderā aplūkojam pirmo Ēģiptiešu zodiaku, kur pirmie astronomiskie priekšstati apvienoti ar babiloniešu zodiaku; tas ir griestu zīmējums. Luksorā atrodas slavenā karaļu un karaliņu ieleja, augstmaņu kapenes - koridori ar daudzām telpām. Tutmosa III guļ dziļi kalnu masīvā, pa kuru jāpaveļas vismaz 50 m, tad jānolaižas 90 m dziļās šahtās pa kāpnēm, kamēr nokļūst līdz apbedījuma kamerai. Sienas noklātas ar zīmējumiem un tekstiem, kuri mirušajiem jāzina aizsaulē. Tā ir fantastiska pasaule.

Studenta iespējas Ēģiptē

Ēģipte jaunajam vēsturniekam, arheologam ir sapņu zeme, kur strādāt. Tur iespējami vēl tik daudzi atklājumi... Ēģiptē ir pasaules senkultūra, pasaules vēriens. Nākotnē iespējams pievienoties kādai no ārzemju studentu ekspedīcijām, protams, iepriekš jābūt ļoti sagatavotam. Tagad ir iespējas, kontakti ar Franciju - ceļš ir atvērts. Ekspedīcijā dosimies arī novembrī. Es zinu, kas jādaredz. Ēģiptes potenciāls ir 1500 tonnu zelta, no tā varbūt ir atklāta trešā daļa...

Protams, lai izjustu un izprastu Ēģiptes kultūru, vajadzīgi gadi. Ēģiptiešu mūžības izjūta dziļi ietiekusies nākotnē - citādi nekas nebūtu saglabājies.

RTU profesoru docentu
JĀNI KLĒTNIĒKU uzklausījusi
ANDA LASE

◀ 1. lpp.

zējo stāvokli, sienu epigrāfiju. Iegūtos rezultātus iekļaus Karnakas tempļu kompleksa ģeogrāfiskās informācijas sistēmā, lai vēlāk realizētu rekonstrukcijas projektu. **Par ekspedīciju saruna ar tās dalībnieku - RTU mācībspēku, Būvniecības fakultātes Ģeodēzijas profesora grupas docentu JĀNI KLĒTNIĒKU.**

Ekspedīcijas pirmsākumi, vietas raksturojums

Tagadējā laikmetā tā ir pirmā latviešu zinātniskā ekspedīcija uz Ēģipti. 1937. gadā profesors Francis Balodis arī devās uz Ēģipti, Kairu. Tur notika konference, kurā bija iespējams iepazīties ar arheoloģiskajiem izrakumiem, seno pieminekļu aizsardzību. Tolaik bija pieļaujams, ka jebkura ārzemju ekspedīcija, kura kaut ko atklāj, atrod Ēģiptē, aizved to uz saviem muzejiem. Vēlāk to sāka aizliegt, un tagad no Ēģiptes kaut ko izvest ir neiespējami. Arī mūs bridināja, ka, mēģinot izvest kādu priekšmetu, muitā var rasties nopietnas problēmas - muitnieki varbūt nevarēs noteikt tā vērtību vairākas dienas, un tas nozīmē kavējumu uz nedēļu... Televīzijā, "Discovery" programmā rādīja, ka 1981. gadā kāda grupa atklājusi kapenes un iztirgojusi tur atrastos priekšmetus. Tā bija sakritība, ka mūsu grupai kāds vecāks ēģiptietis piedāvāja, pēc viņa teiktā, oriģinālus priekšmetus. Es vēlējos nopirkt Ramzesa figūriņu, bet tomēr to neizdarīju. Tagad man ir skaidrs, ka ielejā, pa kuru mēs gājām, tika atklātas kapenes un iedzīvotāji šeit piesavinājušies daudzus oriģinālus priekšmetus. Muitā mūs neviens tā arī nepārbaudīja...

Karnakas tempļu komplekss saplūst ar Luksoras pilsētu. Atstatums starp tempļiem ir apmēram divi kilometri. No Ramzesa būvētajiem tempļiem

ved sfinksu aleja, zem tās vietām atrodas vēl neatrakta pilsēta. Karnakā ir ļoti daudz pētnieku grupu, tur strādā poļu, amerikāņu, vācu un angļu ekspedīcijas. Tomēr faktiski ir izpēti tikai trešā daļa. Kultūrlānis te vietām sasniedz 8 m. Vispirms jau tas radies tāpēc, ka Nilas dūņas plūdu laikā tiek iepludinātas tempļos, nemitīgi putinātas tiek arī tuksneša smiltis.

Ekspedīcijas uzdevums

Mums bija divi pamatuzdevumi: viens no tiem - dokumentēt Karnakas tempļa septīto pīlonu. Pīlons ir tempļa vārti, aiz tā seko pagalmi. Parasti pagalmā pēc tālaika būvniecības parauga vajadzēja atrasties kolonnām. Tutmosa III tempļi šo kolonnu vairs nebija, palicis tikai tukšs laukums, kas ir arheoloģiski izpētīts - tajā atklāts ap 100 statuju - granīta un koka. Daudzas no tām šobrīd izvietotas muzejos. Pie ieejas saglabājušies tikai divi sānu bloki, abi ap 60 m augsti. Mums bija jāiegūst telpiska informācija, kādā stāvoklī tie pašlaik atrodas. Uz visām tempļa sienām ir bāreljeņi, hieroglifi. Epigrāfija informācijai ir ārkārtīgi svarīga - tā jālasa, jāpublicē. Franči agrāk un arī tagad lietoja šādu metodi: uz polietilēna plēves noklāja lielus palagus un ar kritiņiem novilkta, pēc tam zīmējums samazināja. Mūsu ekspedīcijas vadītājs Bruno Delanda vēlējas, lai mēs šo epigrāfiju iegūtu datorizētā vidē. Domāju, ka šo uzdevumu izpildījam. Viena no fotogrammetrijas priekšrocībām ir iespēja iegūt precīzu koordinātu informāciju, telpisku informāciju jebkurās plaknēs. Pīlona plakne ir slīpa. Arhitektūras projektiem vai rekonstrukcijai to zīmē citā ortogonālā plaknē; to visu veic ar moderno tehnoloģiju. Varbūt rodas jautājums, kāpēc to nedara paši franči? Zinātnē visā pasaulē pietrūkst naudas.

Datorizētās programmas fili-

foto no Jāņa Klētnieka arhīva

foto no Jāņa Klētnieka arhīva

grāni iespējams apgūt divos gados, strādājot diendienā.

Seno ēģiptiešu aizsaulē kults, laika skaitīšana un astronomija

Vispārīgos vilcienos hieroglifu nozīme ir atšifrēta. Zināms, ka tas ir faraonu valdīšanas laiks. Tutanhamons III ir valdījis 54 gadus, viņa laikā iekaroti ciemati, dzimtas ap Ēģipti. Hieroglifos ierakstīti iekaroto dzimtu cilvēku vārdi, bet tie vēl nav atšifrēti. Francijā tiks pētītas mūsu zinātnieku piedāvātās epigrāfijas.

1957. gadā strādāju Universitātes observatorijā pie prof. Steina. Ēģipte mani vairāk interesēja no senās astronomijas viedokļa; tie ir pirmie astronomiskie priekšstati, kurus vēl ne-

sauc par zinātni. Senajiem ēģiptiešiem bija Saules kulta, tās pielūgums, tika pielūgti arī Sīriuss, Orions, Mēness. Par senās Ēģiptes astronomiju izteiktas daudzas hipotēzes. Kapeņu zīmējumos Jupitera stāvoklis ir nofiksēts pret zvaigznēm, un pēc tā var aprēķināt pašu kapeņu celšanas laiku. Ēģiptieši laiku skaitīja katra faraona dzīves laikā, bet šie laika nogriežņi nav sasaistīti kopā. Astronomija dod hronoloģiju, lai to varētu sasaistīt vienotā laika sistēmā.

Septītajā pīlonā, tāpat arī astotajā, redzami interesanti astronomiskie elementi, kas varbūt vēl ko atklās. Tempļi ir noteikti kāpņu slīpumi, no kāpnēm iziet uz ziemeļiem vērsta slīpa šahta. Šie slīpie virzieni ir saistīti ar debesu spidekļiem - Mēnesi, zvaigznēm. Karnakas

LU noslēdz sadarbību ar Tventes universitāti

Aprīlī Universitātē viesojās Tventes universitātes (Nīderlande) mācībspēki, lai vienotos par LU un Tventes universitātes sadarbību. "Universitātes Avīze" uz sarunu aicināja Tventes universitātes pasniedzējus I. Molen, A.Kohl, G. Hospes.

Pasniedzēji pastāstīja, ka Tventes universitātei ir studentu apmaiņas pieredze ar daudzām Eiropas valstīm - Čehiju, Itāliju, Spāniju, Franciju, Vāciju, Austriju, kontakti ar Amerikas augstskolām. Pašlaik Tventes universitātē divi studenti no LU Ekonomikas un vadības fakultātes izstrādā maģistra darbu. Daži profesori no Nīderlandes jau agrāk strādājuši Latvijā. Pasniedzēji augstu novērtēja noslēgto sadarbību starp Nīderlandes un Latvijas

augstskolām un tās perspektīvu. Tventes universitātes pasniedzējiem šis bija pirmais brauciens uz Baltiju, un viņi iespaidi par Latvijas vēsturi, dabu bija visnotaļ pozitīvi. Labs iespāids palicis par bibliotēkām, sevišķi Ekonomikas un menedžmenta bibliotēku. Pasniedzēji atzina, ka to līmenis ir pat augstāks nekā Nīderlandē. Tventes universitāte atrodas gleznainā vietā, kur ir daudz parku, mežu un ezeru, tomēr tā ir jauna universitāte - nav vēsturiskā mantojuma. Šajā ziņā pārsteigums bijusi Latvijas Universitāte ar savām senajām ēkām.

Īpašs piedāvājums Tventes universitātē ir tehnisko zinātņu filozofija.

Studentiem no dažādām valstīm, dzīvojot kopā universi-

tātes pilsētīnā, tiek dota iespēja iepazīt citu valstu kultūru, tradīcijas, integrēties.

Tventes universitātei ir cieša sadarbība ar Mīnsteres universitāti Vācijā, notiek studentu un mācībspēku apmaiņa. Šīm universitātēm ir kopīga bakalaura un maģistra programma Eiropas studijās.

Tagad iespēja studēt Tventes universitātē būs pieejama arī Latvijas Universitātes studentiem. 2002. gada beigās maģistra programma būs atvērta internacionālai studentu apmaiņai. Viņiem nepieciešams bakalaura grāds un angļu valodas zināšanas, jo mācības galvenokārt notiek šajā valodā. Nākotnē būs pieejamas arī *on-line* studijas. Katru gadu Eiropas studijas Tventes universitātē no 100 studentiem

No kreisās: Tventes universitātes pasniedzēji A. Kohl, I. Molen, G. Hospes

mācīties varēs 20.

Sarunas noslēgumā pasniedzēji izteica prieku par kontaktu nodibināšanos ar Latvijas

Universitāti.

Interesentiem pieejama interneta adrese: <http://www.utwente.nl/uk>

mēs pie viņiem

Tventes universitāte Nīderlandē

Tventes universitāte ir samērā jauna augstskola, tā atrodas netālu no Nīderlandes un Vācijas robežas. Tās pilāri ir tehnoloģijas un sociālās zinātnes, un universitātes darbs nav ierobežots tikai Nīderlandē un Eiropā. Tventes universitātes darbs notiek sadarbībā ar augstskolām visā pasaulē, tiek strādāts pie programmām un projektiem, kas optimizē tehniskos un sociālos procesus.

Tventes universitāte ir vienīgā universitātes pilsētīnās tipa augstskola Nīderlandē. Tā projektēta angļu-sakšu stilā, atrodas gleznainā Tventes daļā, un tās teritorija ir 146 ha. Senlaicīgais parks, papildināts ar modernu arhitektūru, veido universālu vidi studentu dzīvei, sportam un mācībām. Universitātes pilsētīnā pieejams visplašāko pakalpojumu klāsts - supermārkets, darbā iekārtošanas aģentūra, sporta veikals, banka, labi aprīkots audiovizuālās un fototehnikas birojs, restorāni un bāri. Kultūras centrs ir teātris, tiek organizēti gan rokmūzikas, gan klasiskās mūzikas koncerti. Pieejamas arī mūzikas studijas ar plašu instrumentu klāstu. Liela daļa Tventes universitātes studentu aktīvi izmanto moderni aprīkoto sporta centru. Studentiem ir arī savs klubs. Ap 2000 studentu universitātes pilsētīnā ir interneta pieslēgums. Centrālajā bibliotēkā caur tīklu iespējama pieeja daudzām pasaules bibliotēkām.

Tventes universitāte specializējas tieši tehnoloģiskajās un

sociālajās zinātnēs. Tās mērķis ir sasniegt āugstu līmeni studijās un zinātniskajā darbā un to attīstībā sabiedrībā. To plānots paveikt, apvienojot komandu darbu, kas strādā dažādās disciplīnās kopējās studiju un pētījumu programmās. Disciplīnu saplūsmē sasniegts reāls progress un ieviesti jauninājumi. Multidisciplinārā prakse ir būtiska Tventes universitātes akadēmiskās dzīves sastāvdaļa. Studentiem tiek piedāvātas plašas izglītības iespējas, var kombinēt tehnoloģiskās un sociālās zinātnes, tiek attīstīta un atbalstīta studentu neatkarība, pašpalābība.

Tventes universitātes pētījumu institūti ir apvienoti centri, kuros mācībspēki no dažādām fakultātēm strādā zinātnisko darbu. Augsta kvalitāte ir šo institūtu raksturlielums, vizītkarte - tas atzīts gan nacionālā, gan internacionālā līmenī. Universitātē ir augsta līmeņa nacionālās un internacionālās informācijas pieejamība *on-line* režīmā.

Tventes universitātes studenti un mācībspēki aktīvi iesaistās internacionālos pētniecības projektos, liela daļa studentu kādu laiku pavada, studējot ārzemēs, mācībspēku un studentu sastāvs arī ir internacionāls.

Universitātes iespējas ietver vienoto Eiropas maģistrantūras programmu menedžmentā, Eiropas doktorantūras programmas, moderno tehnoloģiju isos kursus. Tventes universitātē ir elektroniskā klase, pieejamas mācības *on-line* režīmā,

Vienīgais universitātes kampuss Nīderlandē

tādas priekšrocības kā tālmācība, interaktīvā mācīšanās, pieejamība vispasaules tīkliem un datu bāzēm.

Būtisks ir fakts, ka Tventes universitāte nodrošina studentu apmaiņu ar daudzām Eiropas valstīm.

Tventes universitātes studenti ceļo pa visu pasauli, lai praktizētos darbos kompānijās un universitātēs, 60% ārzemēs pavada vērā ņemamu laiku. Arī ārzemju studenti izrāda nopietnu interesi ar Tventes universitāti un tās piedāvātajām mācību programmām.

Studentu iespēja strādāt un veikt pētījumus citās valstīs ir nodrošināta, pateicoties Sokrata un Leonardo programmām.

Ar internacionālo studentu organizāciju atbalstu ārzemju studentiem tiek dota iespēja iepazīt arī Nīderlandes kultūru un sociālo vidi.

Tventes universitāte piedāvā regulāras maģistrantūras programmas vācu valodā šādās disciplīnās:

- mehānikas inženierzinātnes;
- ķīmijas inženierzinātnes;
- elektronikas inženierzinātnes;
- praktiskā fizika;
- praktiskā matemātika;
- datorzinātnes;
- menedžments;
- civilās inženierzinātnes un menedžments;
- biznesa informācijas teh-

Informācijas centrs

- noloģijas;
- zinātnes, tehnoloģijas un sabiedrības filozofija;
 - sabiedriskā administrēšana un sabiedriskā politika;
 - izglītības zinātne un tehnoloģija;
 - praktiskā komunikāciju zinātne;
 - vides tehnoloģija.

Lappusi sagatavojuši
ANDA LASE

Mācība par to, kā runāt, pārliecināt...

Gandrīz vai vienmēr mēs atrodamies sabiedrībā un esam nepārtrauktā mijiedarbībā ar apkārtesošajiem cilvēkiem. Saruna ir viens no pašiem vienkāršākajiem un vienlaikus arī biežākajiem un iedarbīgākajiem komunikācijas veidiem. Kā pateikt tieši to, kas ir gribēts? Kā veidot un strukturēt savas runas? Kā runāt, lai auditorija klausītos, nevis minētu krustvārdu miklas? Šis un arī citas ar retoriku saistītās lietas var apgūt Latvijas Universitātes (LU) studiju kursā "Mūsdienu retorika". Turpinājumā plašāks ieskats retorikā un sīkāka informācija par kursu "Mūsdienu retorika" intervijā ar šī kursa autoru un pasniedzēju **VOLEMĀRU BARISU**.

- Kāds ir šī kursa mērķis?

- Kursa mērķis ir attīstīt publiskas runas, prezentāciju un lietišķu sarunu iemaņas. Līdz ar to šim kursam ir vairāk praktiska orientācija.

- Kādas ir galvenās tēmas, kas ietvertas šajā kursā?

- Par kursa devīzi varētu uzskatīt Aristoteļa izteikumu: "Mēs klausāmies nevis runu, bet cilvēku, kurš runā". Labs orators nevis vienkārši nolasa tekstu un informē klausītājus, bet kaut kādā mērā vada auditoriju. Aristotelis: "Retorika - tā ir mācība par pārliecināšanu, runas formu iedarbīgumu uz auditoriju." Lai varētu iedarboties, auditorija ir jāpārzina, jāredz signāli, kas no tās nāk, jāredz reakcija uz vārdiem un reizēm runas procesā jāpieņem lēmumi, ko un kā darīt tālāk, neskatoties uz visu iepriekš uzrakstīto tekstu.

Prezentācijas situācijās mēs nevis vienkārši informējam cilvēkus, bet mēģinām viņus pārliecināt, ka tas darbiņš, ko esam izdarījuši, ir pats labākais un tam ir jāsaņem labākais novērtējums.

Šajā kursā ir konkrēta sadaļa "prezentācijas tehnika". Ir arī videotreniņš ar filmēšanu, analīzi utt., bet Universitātē to pilnībā realizēt diemžēl vēl nav iespējams divu iemeslu dēļ. Pirmais iemesls ir nepietiekamas tehniskās iespējas, bet otrs - tā kā tas pārsvarā ir izvēles kurss un kopā ar filozofiem to nāc klausīties citu fakultāšu studenti, tad grupās parasti ir 40-50 cilvēku. Tas nozīmē, ka videotreniņu tur praktiski nav iespējams realizēt. Normāli šādā grupā ir 16-20 cilvēku.

Trešais tematiskais bloks, kurā darbojas tās pašas kopējās psiholoģiskās likumsakarības, ir lietišķās sarunas, to vadīšana.

- Kādi lietišķo sarunu veidi tiek aplūkoti?

- Mēs apskatām kopējās likumsakarības visiem sarunu tiptiem. Piemēram, priekšnieka un padotē attiecības, kad jūs kā

padotais nākat kārtot sev svarīgus darba jautājumus vai mēģināt iegūt mācību atvaļinājumu, komandējumu, darba apstākļu uzlabošanu vai algas pielikumu u. tml.

Darbā ņemšanas jeb rekrutēšanas intervijas - arī tajās ir lietišķo sarunu elementi, tikai lielākoties mēs esam nevis vadītāji, bet drīzāk gan vadāmie. Vēl arī, protams, biznesa sarunās vai sarunās starp iestādēm, reizēm arī darba grupās - parādās lietišķo sarunu situācija.

Par šiem jautājumiem mums notiek videotreniņi.

- Cik lielā mērā šis kurss ir saistīts ar psiholoģiju?

- Diezgan daudz. It sevišķi sākuma daļā, kur mēs runājam par oratora un auditorijas saiskarsmi.

Ir tāds kurss "Saskarsmes psiholoģija", taču "Mūsdienu retorikā" mēs apskatām vienu konkrētu, īpašu gadījumu, proti, orators un auditorija.

- Kā šo kursu un tajā mācītās prasmes var vērtēt no ētiskā viedokļa?

- Viens no mūsdienu autoriem Haims Perelmans ir teicis: "Jā, pārliecināšana ir psiholoģiskā manipulācija, bet tajā pašā laikā tas ir vishumānākais manipulācijas veids." Pārliecināt nenozīmē uzspiest savu viedokli vai nopirkt otra cilvēka vēlamību. Mēs ar otru runājam tikmēr, kamēr viņš pats pieņem lēmumu. Bet viņam vienmēr ir izvēle mums piekrist vai nepieņemt. Pārliecināšanas situācija ir oratora ētiskās atbildības situācija - tikai viņš zina, uz kuriem ved klausītāju un kāpēc.

Ir tāds rupjš teiciens: "Ar cirvi var skaldīt malku un diemžēl arī galvas cirst. Cirvis pie tā nav vainīgs."

- Kas ir tas, ko studenti šajā kursā var iegūt sev?

- Pirmais - pozitīva motivācija strādāt pie šiem jautājumiem vēl tālāk un tālāk, piedalīties citosursos un mācīties. Jo 20 vai 30 stundu laikā neviens par Ciceronu nekļūs!

Otrais - par katru tēmu ir izdales materiāli, un tajos arī pēc kursa beigšanas studenti var atrast konkrētas lietas. Piemēram, prezentācijas struktūru, kādai tai jābūt ideālā gadījumā, kā atbildēt uz jautājumiem pēc runas vai prezentācijas. Jo tad, kad students aizstāv bakalaura vai maģistra darbu, tā pirmām kārtām ir prezentācija. Un tad viņš var paņemt šos materiālus un paskatīties.

Trešais - arī starp studentiem ir cilvēki, kuriem iznāk daudz kur piedalīties un bieži uzstāties ar runām. Viņi parasti saka: "Jā, tas bija vērtīgi, jo to, ko mēs bijām apguvuši intuitīvi, varējām sāktot un salikt pa plauktiņiem, kā arī gūt zināmu pārliecību par to, ko mēs darām pareizi vai nepareizi."

Ceturtais - praktisko iemaņu

attīstība. Bet tā kā pagaidām videotreniņi te nav iespējami, tad tas, no vienas puses, var būt šī kursa vislielākais ieguvums, bet no otras - lielākais minuss.

- Kā šim kursam trūkst, ar ko to vajadzētu papildināt?

- Ja mēs ņemam vērā kursa saturu... Kursu varētu padziļināt tādejādi, ka mēs mācītos rakstīt arī tekstus. Dažreiz savā amatā ļoti profesionāli cilvēki neprot vienkārši, skaidri un konkrēti rakstīt un pamatot savu domu. Teksti ir tik samudzināti, ka reizēm to galvenā doma tiek paslēpta aiz dažādām atrunām, atsaucēm u. tml.

No formas viedokļa - diemžēl atkal jārunā par tehniskajām iespējām. Faktiski mums nav moderni aprīkoti auditoriju. Un, ja ir, tad ir projektori... Man, piemēram, patīktu, ja soli būtu apaļāki vai citādā veidā izkārtoti, nevis standarta stāvokli - tas šim kursam ir ļoti nepieciešams, jo tas momentā ietekmē tā noskaņu. Ja man ir jāveido darbs mazajās grupiņās, es tur diezgan labi izlīdzos - priekšējie pagriežas pret aizmugurējiem, un viss notiek, bet tas nav tas ērtākais veids, kā strādāt.

- Vai pastāv iespēja, ka studentu grupas no 40-50 cilvēkiem tiek samazinātas uz 20-30?

- Es baidos, ka ne. Diemžēl tādi ir kopējie spēles noteikumi. Kurss ir vienreiz semestrī. Uz to notiek pierakstīšanās. Visi, kas ir pierakstījušies, var nākt. Ja to dala mazākās grupās, uzreiz rodas papildu izdevumi tīri no finansiālās puses. Mums jau viss vairāk iet uz plūsmu metodi, un noteikumi ir tādi, kādi tie ir. Es kādreiz pats arī domāju, ka tas nav iespējams, bet var strādāt arī 40-50 cilvēku auditorijā, vienreiz man bija pat 70. Protams, tas ir ļoti smagi pašam, bet ar visiem praktiskajiem darbiem iziet cauri.

- Kā ir ar literatūru?
Ar literatūru ir bēdīgi. Valsts bibliotēkā ir daudz lielu, biezu grāmatu angļu valodā ar nosaukumiem "Public Speaking" vai tamlīdzīgi. Es gan nezinu, vai tas ir pats labākais materiāls, jo parasti šajās grāmatās ir diezgan daudz "ūdens". Pirms pieciem gadiem brošūru veidā es izdevu savus izdales materiālus, bet tās ļoti ātri beidzās, un es esmu bijis pārāk aizņemts, lai radītu ko jaunu, lai gan man ir biju-

Kursa nosaukums: Mūsdienu retorika

Zinātņu nozare: Filozofija

Zinātnes apakšnozare: Estētika un mākslas filozofija

Pasniedzējs: dr. filoz., docents Voldemārs Bariss

Kursa mērķi: Iepazīstināt studentus ar publiskas uzstāšanās psiholoģiskajiem un sociālajiem aspektiem. Veidot priekšstatu par retoriskā efekta specifiku un argumentācijas īpatnībām retoriskajā diskursā. Attīstīt publiskas runas, prezentācijas un moderācijas praktiskās iemaņas.

Kursa apjoms: 32 stundas, t. sk. 4 lekcijas, 12 praktiskās nodarbības

Kreditpunkti: 2

Kursa kods: Filz2270

Nepieciešamās priekšzināšanas: Nav nepieciešamas

Prasības kreditpunktu iegūšanai: Vismaz 75% nodarbību apmeklējums, 2 runu un argumentācijas piemēru analīzes kontroldarbi. Līdzdalība videotreniņā.

Fakultāte, tās adrese: Vēstures un filozofijas fakultāte (Brīvības bulv.32)

Struktūrvienība: Teorētiskās filozofijas un loģikas katedra
Akreditācija: Pirms 3 gadiem šis kurss tika akreditēts uz 6 gadu ilgu laika periodu.

Pieteikšanās: Uz šo kursu var pieteikties Teorētiskās filozofijas un loģikas katedrā reģistrācijas nedēļas laikā.

si doma pašam uzrakstīt varbūt ne mācību grāmatu, bet drīzāk metodisku līdzekli par šiem jautājumiem.

Latviski viens darbs ir Deilam Karnegi, un tas arī ir gandrīz viss. Ir mācību grāmata vidusskolām krievu valodā. Krieviski arī ir literatūra, bet tādas, kas mani apmierinātu un par kuru es varētu teikt - to jūs varat izmantot kā avotu un uz to simtprocentīgi atsaukties - nav.

- Cik lielā mērā šis kurss saistās ar NLP (neirolingvistikā programmēšana)?

- Minimāli, lai gan es to šur tur pieminu. Neesmu tik liels speciālists NLP jautājumos, lai varētu šo metodiku pietiekami korekti izmantot. Attiecībā uz pārliecināšanu ir svarīgas lietas, kas izriet no NLP, bet tie drīzāk ir vispārīgi jautājumi.

- Vai jums pašam šis kurss patīk?

- Dīvaini, bet nē. Man to iznāk pārāk bieži lasīt, jo līdzīgu kursu pasniedzu arī ierēdņiem Valsts administrācijas skolā. Un, ja ir tā, ka es jau brīžiem precīzi un skaidri zinu, kā skanēs mans nākošais teikums...

Kādreiz viens klausītājs par šo kursu teica: "Mums bija ļoti interesanti, bet vai pasniedzējam pašam bija interesanti?"

Lai kurss labi izdotos, arī pašam mazliet ir jābūt iedvesmai. Ja tas paliek par rutīnu, tad vairs nav labi.

- Kādu profesiju pārstāvjiem retorika noteikti ir vajadzīga?

- Man ir grūti nosaukt tādas profesijas, kurās tā nav nepieciešama.

Vienā no saviem dialogiem Platons rāda mums tādu situāci-

ju: pilsētas centrālajā laukumā bija sanākusi tautas sapulce. Tā kā grieķi toreiz bija demokrātiska tauta un daudzus jautājumus izlēma kopīgi, viņiem bija jāizvēlas pilsētiņai ārsts. Bija divi amata pretendenti: viens - profesionāls dakteris, otrs - profesionāls orators. Platons vaicāja: "Kā jūs domājat, kurš šajā vārdu kaujā uzvarētu?", jo viņiem abiem bija jāuzstājas ar savām rīcības programmām. Platons bija pilnīgi pārliecināts, ka, lai kā tas viņam nepatīktu, šajā situācijā uzvarētu orators.

Mūsdienās ir tieši tāpat. Tu vari būt labs profesionālis savā nozarē, bet, ja neproti to parādīt, tad tas ir viss.

- Cik daudz studentu ir noklausījušies šo kursu?

- Pedējo divu gadu laikā kursu ir noklausījušies aptuveni 220 studenti.

- Kuru fakultāšu studenti visbiežāk nāk uz šo kursu?

- Šis kurss filozofiem ir B daļā, bet tur klāt nāk arī citi. Bieži vien pienācēju ir vairāk. Filozofiem ir mazliet citas intereses. Viņi grib skatīties teorētiskāk, un tad man rodas iekšējs konflikts - ko lai dara.

Šis kurss ir arī kā izvēles kurss - C daļa - fizmatiem (pedējos divus gadus). Arī Medicīnas fakultātei, māsziņu programmai.

- Vai šī ir vienīgā LU fakultāte, kur tiek piedāvāts šāds kurss?

- Es zinu, ka kaut kas līdzīgs tiek lasīts arī Sociālo zinātņu fakultātē, bet man ir grūti pateikt.

ILZE PRŪSE

Sīkāku informāciju var iegūt:

- 1) Zvanot uz Teorētiskās filozofijas un loģikas katedru (tālrunis: 7-217822).
- 2) LU Web lapā (Uzmanībul Zem sadaļas LUIS var atrast informāciju par visiem LU studiju kursiem).
- 3) Studiju padomnieku centrā (Raiņa bulv. 19, 127. un 128. telpa).

Tu to drīksti? Padomā vēlreiz...

Liels paldies visiem, kas dalījās savās pārdomās par rakstu "UA" Nr. 10 "Darvas piļiens medus mucā", kurā apspriedu neuzticības problēmu. Šoreiz, turpinot šo tēmu, Ģimenes atbalsta koordinācijas centra (ĢAKC) psiholoģes AINAS POIŠAS viedoklis par divu cilvēku attiecībām un to, kāpēc ne vienmēr viss, kas skaisti sākas, tāpat arī turpinās. Kopīgi meklēsim atbildi uz mūžīgo KĀPĒCI!

Sāpināt tuvāko un būt laimīgam?

Sarunu ar ĢAKC speciālisti Ainu Poišu sāku, uzdodot jautājumu - kādēļ mēs visbiežāk sāpinām pašus tuvākos cilvēkus. Visi pēc personiskās pieredzes zinām, ka tā notiek, bet vai aizdomājāties - kāpēc? Ar savu cilvēku, protams, rodas arī vistuvākās attiecības, kas atļauj tev būt patiesam un neslēpt savas emocijas. Šī tuvība ļauj tev būt pašam, tu vari to atļauties. Un te nu nedrīkst aizmirst, ka tuvm cilvēkam tavas negatīvi izpaustās emocijas būs divkārt, pat pieckārt nepatīkamākas, sāpīgākas nekā darba kolēģim, kaimiņam vai pavīsam nepazīstamam garām-gājējam. Tas, ka drīkst, nenozīmē, ka tā jā dara. Bieži sastopama problēma, ka mēs neprotam nosargāt, novērtēt, kopt to labo, kas ir dots. Kā zināms, pasaules pārveidošana jā sāk ar sevi. Tādēļ jā saprot, ko tu dari, jāseko savai rīcībai un jābūt par to atbildīgam.

Kāpēc vīrietis drīkst vairāk nekā sieviete?

Vīrieši joprojām mēdz domāt patriarhāli. Tā ir materiāla ideoloģija - vīrieši drīkst, sievietes nedrīkst. Tas attiecas ne tikai uz dzīves seksuālo sfēru, bet arī uz jebkuru citu (piemēram, sieviete pie stūres ir nesievišķīga, sieviete ar cigareti ir nesievišķīga, sieviete skalā izklaides vietā ir nesievišķīga). Daudzi vīrieši domā, ka ir īpaši par sievieti un sānsoli apliecina viņu brīvību. Savu patriarhālo uzskatu vīrietis parāda arī ģimenes sadzīvē (sieviete šīverē pa virtuvi, viņš tikmēr skatās hokeju, kājas saslējis). Bet sievietes jau neļaus sev darīt pāri un mēģina turēt līdzī vīriešiem. Dažreiz diemžēl neveiksmīgi - ir gadījies redzēt jaunas meitenes, kas uzvedas tik vulgāri un rupji kā isti jūrnieki svešzemju ostās. Kāpēc tā? Mūsdienās cilvēki isti nezina atbildes uz jautājumiem, kas ir kas. Nav drošības par rītdienu, nav stabilitātes, tādēļ gribas grābt visu pēc kārtas. Cilvēks dzīvo šim mirklim. Dzīvē ir maz svētuma, goda jūtas zaudējušas nozīmi. Diemžēl valsts mērogā vairs nav vērtība arī ģimenes jēdziens, cilvēciskās attiecības. Un kāds tur

brinums, ka, šādā vidē dzīvojot, ir tādi, kuriem pārgulēt ar svešinieku liekas vērtība, saņiegums, par ko varbūt vēl apbalvos ar ordeni...

Neuzticība dzimst domās

Jā, neuzticība dzimst galvā, cilvēka domās. Tā rodas, ja cilvēks attiecībās tiek ierobežots, ja nav iespējas pilnībā izpausties. Sānsolis parasti tiek sperts uz *sitienu*. Neapmierinātība krājas, krājas un tad... Jāpiebilst gan, ka sievietēm ir daudz labāka intuijija, viņas ir elastīgākas un ātrāk pamanīs *ziņas*. Turklāt neuzticībā nekad nedrīkst vainot tikai vienu - šī nelāgā lieta skar abus partnerus, vairāk vai mazāk vainīgi ir abi. Abi ir *ieguldījuši* savu ar savu.

Kādos gadījumos sieviete kļūst neuzticīga? Visbiežāk, ja attiecībās trūkst romantisma. Vīrietis - ja pietrūkst seksuāla svaiguma, bet ne tikai. Tas var notikt arī tad, ja attiecībās viņš jūt drauga klātbūtnes trūkumu, t.i., drauga deficītu, kā arī, ja trūkst romantiskās stīgas. Vārdu teikt, ka neuzticība norāda uz partnera neapmierinātību. Vīrietis ilgāk briest uz sānsoli, līdz ar to pēc tam sevi nenomoka ar pārmetumiem. Sieviete var to izdarīt spontāni, bet pēc tam visu mūžu sev pārmet.

Vai tas, kurš reiz plūcis aizliegto augli, to gribēs darīt vēlreiz? Ir divi varianti: vai nu cilvēks sajūti dziļu vainas sajūtu un nespēs piedot sev pat pirmo reizi, vai arī padomās - kāpēc ne, tas ir interesanti. Tas atkarīgs no daudziem faktoriem, arī no audzināšanas ģimenē, no ētiskajām vērtībām, kas cilvēkā izveidojušās, protams, arī no partnera reakcijas uz šiem *izgājieniem*.

Divi gadījumi iz dzīves

Pēc ilgiem kopsdzīves gadiem neuzticīga kļūva sieva. Kad vīrs uzzināja par šo sānsoli, viņš jutās ļoti dziļi ievainots. Vīrietis izteica pārmetumus, bija grūti piedot. Viņš jutās kā miskastē izmests, protams, sāpēja, bet caur šīm sāpēm viņš sāka saprast, ka attiecībās nebija iesaistījies emocionāli. Viņš bija aizmirsis, ka sieva ir arī SIEVIETE. Viņa savukārt bija atradusi cilvēku, kurš zina un atceras, kas ir romantisms un ka sieviete ir ne tikai ķekša un bērnu māte. Arī sievietei šajā gadījumā nebija viegli, jo viņa atradās izvēles priekšā - palikt ar cilvēku, kuru pazīst kā savus piecus pirkstus un ar kuru kopā pavadījuši lielāko dzīves daļu, vai arī sākt visu no jauna, metoties nezināmā nākotnē un riskējot iegūt visu vai neko...

Pēc daudziem kopā nodzīvotiem gadiem neuzticīgs bija kļuvis vīrs. Kad sieva to uzzināja, viņa jutās pazemota, noniecīnāta, nezināja, vai spēš pie-

dot. Cieta abi. Vīrietis to apzināti negribēja, kādu gadu viņš juta, ka attiecībās ar sievu kaut kas nav kārtībā, un tad... Viņa bija ļoti aizņemta, daudz strādāja, bieži bija nogurusi. Kad sieva jautāja, kāpēc viņš nav ar viņu runājis, vīrietis atbildēja ar pretjautājumu: "Kāpēc tu ne jautāji, kā es jūtos?" Vīrietim šajā gadījumā pietrūka kāda, ar ko parunāt, izkredit sirdi, vienkārši - drauga. Sieva tomēr atrada spēku piedot un saprata, ka jābūt uzmanīgam pret to, kas viņiem ir. Viņas kļūda bija tā, ka viņa katru reizi neskatījās uz vīru ar ieinteresētām acīm, kā to droši vien darītu sveša sieviete. Varbūt viņa negribēja klausīties, varbūt viņš negribēja stāstīt. Jāatceras, ka trešā persona neatrisinās divu cilvēku problēmas (protams, ja tas nav ārsts). Tieši otrādi...

Vai varam novērst neuzticību?

Kā var izvairīties no tik nepatīkama emocionāla piedzīvotuma kā otra cilvēka neuzticība? Droši vien nekā. Diemžēl nav nekādu garantiju, ka ar tevi tas nenotiks. Kā viedi atzīst A. Poiša, nekad nevar zināt, kas būs rit, kas notiks ar tevi un tavu partneri. Jāatceras, ka tu vienmēr riskēsi, ja attiecībās atdosi sevi visu. Tieši sievietei tas ir lielāks risks, jo viņa dzīvi tver daudz emocionālāk, viņai arī ir nepieciešama lielāka jūtu intensitāte. Līdz ar to jebkura nodevība būs daudz sāpīgāka. Bet, no otras puses, vai tās būs pilnvērtīgas attiecības, ja mēs sevi taupīsim un arī pretī saņemsim tādas nepilnīgas jūtas? Jebkurās attiecībās vissvarīgākais ir cienīt un rēķināties vienam ar otru.

Atkarība, neuzticība vai blefs?

Kas tad isti ir internets? Nav noslēpums, ka tur īsti vai netīši iemaldās, apmaldās arī daudz *aizņemto* cilvēku. Un liela daļa no tiem izmanto šo iespēju, lai kaut *paostītu brīvības gaisu*. Internets sniedz iespēju komunicēties ar citiem bez personiskās piesaistes. Nav personiskās garšas, kas jūtama, kontaktējoties aci pret aci. Internets ļauj pašam uzbūvēt vēlamo tēlu, kas ļauj *blefot*. Sazināšanās internetā neprasa nekādu atbildību par uzrakstītajiem vārdiem, nekādu kvalitāti, kā tas ir istās attiecībās. Ja tev dzīvē nav savas identitātes, tu vari to radīt, uzbūvēt. Tā ir cita realitāte, apgriezta ar kājām gaisā - tu priecājies par to, ka tevi pamanīja, ka tev atbild. Rodas ilūzija, ka tu esi tik interesants, īpašs, jo visi (nu, labi, daudzi) grib ar tevi runāties. Kaut kam, kas nav nekas, jau neatsauksies, vai ne? Bet būtībā tas neesi tu - tev ir cita pase, ar ko tu operē. Vai tiešām šāds surogāts ir salīdzināms ar dzīvām, reālām

emocijām? Tā nav realitāte - tā ir iespēja aizbēgt no realitātes. Uzmanieties no atkarības! Katru darbību, ko darām regulāri un bez kuras nevaram iedomāties savu ikdienu, var uzskatīt par atkarību.

Pēcvārda vietā

Nobeigumā vēlos novēlēt visiem padomāt par to laiku, ko tērējat - gan pie datoriem, gan ar citiem cilvēkiem -, jo cita laika vairs nebūs. Laiks nav nauda, ko var ielikt bankā un krāt. Laiks skrien.

Cilvēki tavā dzīves ceļā paredzēti tik, cik to ir. Galvenā nav kvantitāte, bet gan kvalitāte.

Novēlu jums visiem jauku, saulainu un romantisku pavasari! Esiet kopā ar saviem mīļajiem un saudzējiet viņus!

Mīti par neuzticību

Neuzticība ir vīrieša dabā. Tas viennozīmīgi ir stereotips un neatbilst patiesībai. Vīrietim nepiemīt dzīvnieciski instinkti, katrā gadījumā - ne vairāk kā sievietei. Neuzticīgas mēdz būt arī sievietes, turklāt vērojama neliela tendence, ka sievietes arvien vairāk atļaujas.

Ja kāds ir kļuvis neuzticīgs, viņam (ai) nav nekādu jūtu pret savu pastāvīgo partneri. Arī šis apgalvojums neatbilst patiesībai - neuzticība nenozīmē, ka nav mīlestības pret esošo partneri. Kā zināms, daudzi ir spējīgi stāties intīmos sakaros bez jēl kādām jūtām un emocijām, bet pēc tam atkal doties mājup sava mīļotā cilvēka apskāvienos. Paliek nedaudz šķērmīga dūša, vai ne?

Ja kāda sieviete koķeti izturas pret vīrieti, viņa to grib. Šī ir daudzu vīriešu problēma - viņi neprot izturēties, uzvesties ar brīvu sievieti, bieži vien pārprot. Vēlme patīkt ir sievietes dabā. Tas, ka vīrietim tiek velēts smaidīt, nenozīmē, ka sievietei ir tālejoši mērķi un vēlmes. Protams, ir arī sievietes - mednieces, tādas, kuras ar lielu kāri *nocopēs* jebkuru nebrīvu vīrieti. Bet, manuprāt, te jau jādama par novirzēm cilvēka domāšanā... Situācijā, kad, piemēram, kādā tusiņā satikušies divi sveši cilvēki un kāds no viņiem (vai abi) ir nebrīvi, ir jāprot uzņemties atbildība par savu rīcību, kā arī jānāk apstāties.

Vīrietis (arī sieviete) kļūst neuzticīgs(-a), kad rodas neapmierinātība seksuālajā dzīvē. Tā noteikti nav sekss ir tikai viena no daudzajām sfērām, kas cilvēkam ir svarīgas. Tikpat labi sānsoli var izraisīt emocionālas tuviņas trūkums.

LINDA KALNIŅA

P. S. Labprāt arī turpmāk saņemšu jūsu domas, viedokļus, ieteikumus uz e-mailu: linda.kalnina@navigator.lv

Aicinājums palīdzēt!

Vēršamies pie jums ar cerību, ka jūsu sirdis vēl ir vieta žēlsirdībai, jo tieši jūsu palīdzība ir nepieciešama, lai varētu īstenot bāreņu cerību pabeigt Bāreņu profesionālās izglītības centra izveidošanu Cēsu rajonā, Amatas novadā, Ģikšos. Šajā centrā katru gadu galdnieka profesiju varēs apgūt 20 audzēkņi. Mācoties un dzīvojot centrā, bāreņi saņems ne tikai zināšanas, bet arī atalgojumu par padarīto darbu un rekomendāciju darbavietai. Kopējā projekta tāme ir Ls 68 000.

Ja uzņēmums ir spējīgs kaut vai nedaudz, Ls 10 - 20 robežās, ziedot projekta realizācijai, varat pārskaitīt tos uz centra atbalsta kontu: PAREKSS banka, Citadeles filiāle, konta Nr. 570091018, kods PARX LV 22.

Ziedojumu atļauja Nr. 130. Latvijas Bāreņu biedrība, Rīga, Elizabetes ielā 27/4, LV-1010.

Reģ. Nr. 000800018 nod. maks. reģ. Nr. 40008000189.

J. SALMIŅŠ,
Latvijas Bāreņu biedrības prezidents

Iespēja aizbraukt uz Parīzi

Latvijas Skolu sporta federācija piedāvā iespēju daudziem cilvēkiem doties uz Parīzi. 8 stundas Berlīnē. Izbraukšana 25. maijā, bet atgriešanās 6. jūnijā. Parīzē 7 dienas.

Diemžēl LSSF nav iespēju nodrošināt nedz naktsmitnes, nedz programmu. LSSF nodrošina tikai ceļu turp un atpakaļ. Sākuma cena vienai personai Ls 60,-. Iespējams vienoties. Interesēties pa tel. 9433159 vai 9471013, e-pasts: lssf@apollo.lv

PPF pagalmā pavasaris!

Drāzdams brāzdams, kokus aiz sevis gāzdams un studentus no ziemas miega augšā raudams, 18. aprīlī Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes pagalmā savā skrējienā uz mirkli bija apstājies PAVASARIS!!! Un, kā jau īstenam sportistam pienākas, mēs tam par godu sarīkojām kārtējās NETRADICIONĀLĀS SPORTA SPĒLES! Ah, kas tā bija par sportošanu - sen šajos platuma grādos nebija justa tāda aizrautība un sportotprieks!

Jau atklāšanas gājienā varējām pārliecināties, ka spēlēs valdis spraiga atmosfēra, jo te nebija sanākuši nekādi malā sēdētāji - Ekonomikas un vadības fakultātes pārsteidzošais "cirks", juristu "zili formētā" komanda, Moderno valodu fakultātes poliglotie pārstāvji, trīs vietējās komandas raibu raibos uzsvārcos un pat dažādi no sūnām izlaidušie absolventi - visi, visi bija atnākuši, lai cīnītos un gūtu uzvaru! Un to nebija viegli izcīnīt... Kā pirmais pārbaudījums tiem bija jāiztur apģērbšanās, pārģērbšanās, izģērbšanās utt. ģērbšanās stafete. Otrajā raundā komandas sacentās nevārtu olu tālmešanā. Tad sekoja komandu divcīņa uz līdzsvaru balķa. Uh, tā nu gan izvērtās par draudzīgu tuvināšanās atrakciju! Un labi, ka tā, jo turpinājumā tām bija jālec "vienos maisos", proti, jāsacenšas lēkšanā ar maisiem, jāatkodē sešpakāpju orientēšanās plāns un jāizlaužas cauri mīnu laukam. Un tās vēl nebūt nebija beigas, jo spēļu kulminācijā komandām bija jāmēro-

jas spēkiem vairākgrādu dambretes mačos! Bet pēc tām... mmm, kopīgi kurtais un burtais ugunskurs, desīņas, marinēti gurķi, apsveikumi, draudzīgi roku spiediņi, mūzika un dejas līdz rītam!!! Tāda, lūk, bija mūsu neaizmirstamā PPF Netradicionālo sporta spēļu diena...

LAURA PURMALE

sports

Vai tikai ērcēm sācies aktīvais periods?

jeb LU Lielās balvas un Kausa izcīņa orientēšanās sportā

15. aprīlī notika LU Kausa izcīņa un Lielās balvas izcīņa orientēšanās sportā.

Siltā, lietainā pirmdienas pēcpusdienā orientēšanās distance pulcēja 46 dalībniekus. Uz sacensībām bija ieradusies studenti no astoņām fakultātēm: Pedagoģijas un psiholoģijas, Ķīmijas, Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu, Moderno valodu, Ekonomikas un vadības, Bioloģijas, Sociālo zinātņu un Fizikas un matemātikas, kā arī studenti no sporta un veselības izglītības (VSI) specialitātes.

Kā sievietēm, tā vīriešiem bija jāveic 3 km gara (isa) - atbilstoši katra studenta spējam, sagatavotībai un spēkam - un ar deviņiem kontrolpunktiem

bagāta distance. No visiem studentiem tikai trijiem tas nebija īsti pa spēkam.

Sacensības rīkot palīdzēja VSI specialitātes 4. kursa studenti, un distanci mežā izlika Ekonomikas un vadības fakultātes 3. kursa students E. Šmits. Dalībnieki cīnījās par garšīgām balvām, diplomiem un šokolādes medaļām.

LU Kausa izcīņā sievietes konkurencē vispēcīgākā izrādījās Ekonomikas un vadības fakultātes studente L. Arone-Krūmiņa ar rezultātu 0 : 22 : 43 (absolūti labākais distances veikšanas laiks), aiz sevis atstājot Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes studenti I. Ēveli (0 : 24 : 53) un Ekonomikas un

vadības fakultātes studenti I. Pikšenu (0 : 28 : 33).

Komandu vērtējumā sievietēm 1. vieta - Ekonomikas un vadības fakultātei; 2. vieta - Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātei; 3. vieta - Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātei.

Vīriešu konkurencē labākais izrādījās Ekonomikas un vadības fakultātes students P. Hokkenens ar rezultātu 0 : 20 : 58, apsteidzot savas fakultātes studentu J. Štekeli (0 : 22 : 54) un VSI specialitātes studentu J. Nagli (0 : 23 : 22).

Komandu vērtējumā vīriešiem 1. vieta - Ekonomikas un vadības fakultātei; 2. vieta - Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātei un 3. vieta - VSI.

LU Lielās balvas izcīņā ar viskoplāko studentu skaitu 1. vietu pārliecinoši ieguva Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte, 2. - 4. vietu dalīja Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu, Ķīmijas un Ekonomikas un vadības fakultāte, kuras pārstāvēja vienāds studentu skaits.

Nobeidzot man nav īsti skaidrs, vai studenti baidās no ērcēm, grūtību pārvarēšanas vai laika trūkuma, taču ceru, ka nākošreiz būs savādāk - piedalīsies vairāk studentu un tiks pārstāvētas visas fakultātes.

AGITA KLEMPERE,
LU asistente, Orientēšanās sporta sekcijas trenere

LU 38. Veselības veicināšanas diena

notiek 2002. gada 11. maijā Riekstukalnā, 3 km no Baldones

Mikroautobusu atiešanas laiki: Rīga - Baldone pl.7.55, 9.00, 10.15, 11.15, 11.35; Rīga, Riekstukalns pl.7.55, 9.00, 10.15, 11.35 no pieturas Daugavmalā pie kanāla, iepretim Centrārtīrģus Zivju paviljonam.

PROGRAMMA:
plkst. 12.00 atklāšanas parāde
plkst. 12.30 sacensību sākums komandu veidos
plkst. 14.00 sākas individuālās sacensības
plkst. 17.00 apbalvošana
plkst. 20.00 sacensību noslēgums.

Lietuviešu pagan metal Latvijā

Pēc ilga un skumīga klusuma un tukšuma pašmāju smagās mūzikas dzīvē (ja neskaita ģitāristu sesijas noslēguma koncertu un līdzīgus pusmetāliskus pasākumus) 13. datums iezīmēja laimīgu brīdi - lietuviešu grupas "OBTEST" albuma "Auka seniems dievams" ("Upuris senajiem dieviem") prezentāciju, kurā spēlēja arī grupas "Sanctimony" un "Skyforger".

Koncerta sākums bija daudzsološs - *tukšā baterija* un leišu līdzbraucēju dziedātās dziesmas pie ieejas klubā "Kabata", kā arī garumgara rinda pie garderobes. Tie, kas pārcieta augšminētās parādības, izmantoja iespēju satikt sen neredzētus paziņas, jo koncertu apmeklēja teju visi sevi cenošie metālisti. Necik ilgi nebija jāgaida, kad uz skatuves kāpa viena no Latvijas smagās mūzi-

kas lidergrupām - "Sanctimony". Klātesošie acimredzami bija pēc šāda pasākuma izslāpuši, jo visiem, kas stāvēja pie skatuves, galva nevilšus sāka kustēties līdz smagajiem ritmiem. "Sanctimony" atskaņoja dziesmas, kas esot jau ierakstītas, bet vēl neizdotas; jācer, mūziķi neliks faniem ilgi gaidīt, jo materiāls ir tā vērts, lai nonāktu mūzikas mīļu disku kolekcijās. Grupa pārdomāti veidojusi kompozīcijas, kuras, lai gan visai smagas, neklūst apnicīgas un vienveidīgas. Īsteni maitainajiem šī bija vienīgā iespēja brīvi izvērtēt matu rotu, jo nākošo grupu uzstāšanās gaitā tautas masas pie skatuves kļuva visai blīvas.

Pēc "Sanctimony" pie *stroķiem ķērās* vakara oficiālie varoņi - lietuviešu *pagan metal* grupa "Obtest". Lietuvieši demonstrēja visai pārdomātu skatuvisko tēlu - visi bija tērpu-

šies bruņukreklos (kurus vietējie speciālisti nodēvēja par nožēlojami šķidriem, pretstatot saviem mugurā uzvilktajiem daudzkilogramīgajiem meistardarbiem); pagānisko noskaņu gan mazliet maitāja pēc "Labas vakaras, Rīga!" sekojošie teksti krievu valodā. Bet to varēja pieciest, ņemot vērā, ka visi gribēja zināt, par ko tad isti *broļukas* dzied. Tēmas, izrādās, tiešām patriotiskas - par senajām kaujām, karavīru filozofiju utt. Uzreiz jāteic, ka "Obtest" ar savu albumu demonstrē istu brāļu tautas draudzību, jo albuma vāciņā pieejams visu dziesmu tekstu tulkojums latviešu valodā. Ja nu kādam potenciālam albuma pircējam nepietiek ar tekstiem vien, par mūziku var sacīt, ka tā ir to vērts, lai disku iegādātos un arī klausītos, nejutot vēlēšanos izmantot šo priekšmetu par alus kausa paliktņi. Skaņdarbi ir enerģis-

ki, ģitāras solopartijas iezīmējas tautisku melodiju motīvi. No dzirdētajām dziesmām vislabāk atmiņā palika "Mājup ar kara uguni", "Zirgs pārnesis manu augumu" un albuma tituldziesma "Upuris senajiem dieviem". Klātesošie reaģēja priekšzīmīgi - aktīvi purināja galvas, daudz balsīgi skandēja "Lietuva! Lietuva!" un visādi citādi rādīja atbalstu, tā ka, jādomā, viesi latviešu publikā nebija vilušies.

Ja teiktu, ka lielais apmeklētāju pulks bija sanācis tikai par godu lietuviešu grupai, būtu melots, jo lauvas tiesa klātesošo nepacietīgi gaidīja mūsu pašu *folk/pagan metal* grupas "Skyforger" uznācienu. Vilties lika paziņojums, ka grupas jaunais albums gan ir gatavs, bet iznāks tikai rudenī, toties bija iespēja dzirdēt vairākas dziesmas no tā. Dzirdētais viennozīmīgi lika nožēlot, ka albums

nebūs pieejams ātrāk. Grupa, nezaudējot skanējuma skarbumu, tajā iekļāvis daudz folkloriska materiāla, sevišķi vokālajā daļā. Jaunās dziesmas izpelnījās nedalītu atzinību, tāpat kā iespēja izlocīt kakla muskuļus pie vecajiem, labajiem gabaliem. Diemžēl jāatzīmē, ka aktīva fanošana pirmajās rindās kļūst atkarīga ne tik daudz no muzikālajām norisēm kā stihiskajām pūļa kustībām, kuras brīžiem liek visiem spēkiem cīnīties par savu vietu zem saules. "Skyforger" muzicēšanai atvēlētā stunda aizritēja nemanot, paspēja izskanēt tikai neliela daļa no grupas bagātīgā muzikālā pūra. Tāpēc dominējošā noskaņa, koncertam beidzoties un tautai izklistot, bija: "Kaut drīzāk notiktu vēl kāds koncerts!"

ANETE POŠIVA

Kas par "Aparātu" tas ir?

"Aparāts" - tā ir kvalitatīva dažādu stilu mūzika, kuru pastiprina dzīvespriecīgi teksti un kurā ir saklausāmi gan latīņu ritmi, gan regejs, gan roks, gan hip-hops.

Grupas sastāvu veido: Pēteris Helms (21), bass; Ilga Grīnpauka (19), vokāls; Santa Pētersone (19), vokāls; Mareks Auziņš (24), bass; Rihards Fedotovs (18), bungas.

"Nezinu, kas tā bija par ķīmiju, bet "Aparāta" mūzika mani vienkārši *paņēma*, "atīst LU Vēstures un filozofijas fakultātes vēstures bakalaura programmas 1. kursa studente ILGA GRINPAUKA. Viņa arī grupas "Aparāts" *beķingvokāliste*.

Kādi ir grupas "Aparāts" karstākie jaunumi?

- Jaunumi ir tādi, ka kaut kad maija beigās varētu iznākt mūsu debijas albums. Tajā būs 14 dziesmas, to skaitā arī tādi singli kā "Galdnieks", "Saldā mīlestība" un "Smilškaite". Pagaidām tas viss neatlaidīgi tiek rakstīts studijā.

Paralēli tam jau tagad sākam meklēt festivālus, kuros varētu piedalīties vasarā. Pagājušais gads grupai bija sava veida klusuma brīdis. Pēteris bija Dānijā, mēs katrs pats par sevi, un "Aparāts" uz brīdi tika nolikts malā.

Vai tas nozīmē: ir Pēteris - ir "Aparāts", nav viņa - nav arī grupas?

- Lai gan 3. oktobrī grupai apritēs jau divi gadi, patiesībā tas ir istermiņa projekts ar mērķi laist klajā albumu. Jā, "Aparāta" pastāvēšana visticšā-

kajā veidā ir saistīta ar Pēteri. Ja viņš aizbrauc, grupa zaudē gan solistu, gan komponistu.

Protams, Pēteris Latvijā nepalikis mūžīgi. Viņš mums tā arī pateica, ka šeit ir atbraucis tikai uz studiju laiku. Līdz Mūzikas akadēmijas beigšanai viņam vēl ir atlikuši divi gadi. Aptuveni tikpat ilgi varētu pastāvēt arī "Aparāts".

Tas neuzdzen skumjas?

- Nē. Mans dzīves mērķis nav kļūt par dziedātāju. "Aparāts" mums visiem ir *šausmigākā* sirdslieta, un mēs vienkārši izbaudām to brīdi, kamēr visi esam kopā. Man tas ir kārtējais dzīves posms. Piedzīvojums, kurā es varu pamučicēt, padziedāt un pabūt visā tajā atmosfērā kopā ar ļoti interesantām personībām. Uzskatu, ka, piemēram, Pēteris ir tas cilvēks, kas manu dzīvi ir darijis bagātāku.

Pēterim ir īpatnējs akcents un, spriežot pēc dziesmu tekstiem, arī savādāka domāšana...

- Sākumā es domāju, ka viņš ir krievs. Prasīju: "Pēteri, tu esi krievs?" Viņš: "Nē, esmu dānis!" Bez latviešu valodas Pēteris ļoti labi runā arī krieviski un angļiski, bet tas īpatnējais akcents viņam nāk no Dānijas. Cilvēki, kas to nezina, bieži nodomā: "Jā, viņš jau tur kopā līju no "Mumi Troļiem"..." Nē! Tās ir pilnīgas muļķības. Tas ir Pēteris. Tāds viņš ir. Un savādāku es viņu vispār nespēju iedomāties.

Starp citu, kā tu no nāci "Aparāta"?

- Caur paziņu paziņām. Tas nāca baigi negaidīti, jo mūzika kā tāda ir *šausmīgi* liela manas dzīves sastāvdaļa. Esmu gājusi mūzikas skolā, dziedājusi vairākos koros un savulaik arī uzstā-

jusies ar grupu "Punktiņi" no Tukuma.

Uzzināju, bet tas bija *šausmīgi* nenopietni, ka viena grupa, kas dzied kaut kādus galīgākos *sviestus*, meklē *beķingvokālistes*. Gāju ar domu, ka pieklājīgi atteikšu: "Piedodiet, džeki, bet man nav laika..." Bižu iekšēji pārliecināta, ka tas viss ir baigais *sviests*.

Atceros, ka, pirmo reizi noklausoties pāris "Aparāta" dziesmas, sāku smieties. Domāju, ka tas ir kaut kas no citām grupām paņemts un samiksēts. Teicu: "Ko jūs, man te par idioti uzskatāt?" Pēteris sākumā nesaprata: "Kā? Kāda idiote? Kāpēc tu smeijies? Tās ir mūsu dziesmas..."

Un tad es pēkšņi sapratu - O. K., tas ir kaut kas nedzirdēts. Nezinu, kas tā bija par ķīmiju, bet "Aparāta" mūzika mani vienkārši *paņēma*. Un es tur paliku.

No kurienes grupai tik jocīgs nosaukums?

- Man stāstīja tā - Mareks "Pulkvedi" izdzēris kausu alus, nolīcis to uz galda un svinīgi paziņojis: "Aparāts". Un tā nu grupai "Aparāts" radies šāds nosaukums.

Man personīgi tas sākumā ļoti nepatīka. Teicu, ka to vajag nomainīt. Nosaukuma dēļ biju gatava pat uz galvas stāvēt, bet tas neko neizmainīja...

Vienīgais pārmetums, ko atradu jūsu mājas lapas viesu grāmatā, ir tāds, ka

esat pārlietu pozitīvi...

- Lai gan pati to tik *šausmīgi* nejutu, Pēteris jau pašā sākumā paziņoja, ka visa latviešu mūzika, viņaprāt, esot ļoti drūma. Un tā dēļ mēs vienojāmies - "Aparāts" radīs kaut ko gaišu. Jā, varbūt pat apzināti, bet mēs visi cenšamies būt pozitīvi. Arī ikdienā. Protams, visiem ir savi melnie brīži. Taču arī tos var izmantot pozitīvi. Piemēram, Pēteris savu slikto garastāvokli novirza uz lielajiem un nopietnajiem skaņdarbiem akadēmijā.

Pēc kāda koncerta pie mums pienāca pāris cilvēku un paziņoja: "Jūs tur galīgi *nemočījat*... Jūs nemākat dziedāt *smago* mūziku..." Un tad Pēteris teica: "Vajag metālu? Tūlīņ uztaisīsim!" Un "Aparātam" tapa tāda baigi metāliska dziesma. Mums, *beķingvokālistēm*, tajā ir iedotas atlaides. Meitenēm, paldies dievam, šajā dziesmā nav jāklīd. Džeki gan tur auro kā nelabie...

Noslēgumā varbūt kāds spilgts "Aparātu" raksturojošs atgādinājums...

- Es nevaru iedomāties grupu bez Pētera visur un vienmēr kavēšanās. Piemēram, nesen "Aparāts" bija sarunāta intervija muzikāli informatīvajā raidījumā "Troksnis". Es vēl sēdē-

foto no www.aparats.lv

Ilga - otrajā rindā pirmā no labās

ju lekcijās, kad Pēteris man zvanīja: "Eu, Ilga, šodien intervīj!" Es brīnījos: "Kāda intervīja?" Viņš: "Troksni." Es: "Cikos?" Viņš: "Sešos." Un to viņš man paziņoja divas stundas pirms intervijas... O.K., es skrēju prom no lekcijām. Fiksi noliku mājās mantas. Visu pa galvu un kaklu. Atskrēju laikā, bet Pēteris, protams, atkal kavējās. Kad beidzot ar savu tradicionālo: "Eu, fiksi jābrauc... Mēs jau kavējam..." ieradās arī viņš, es prasīju: "Pēteri, tev tikai šodien par to intervīju paziņoja?" Uz ko viņš: "Nē, man to pateica jau pirms kādām trim nedēļām... Es vienkārši to biju aizmirsis..." Tāds nu tas "Aparāta" solists ir - *šausmigākais* mākslinieks sirdi un dvēselē.

GITA LIEPIŅA

"Universitātes Avīze"

(Iznāk katru otro otrdienu)

Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA
Fotogrāfs TOMS GRĪNBERGS
Tekstus ievada BRIGITA KERSTENA
Datorsalikumu veido GUNTARS STEPĀNS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586
(pastkastīte atrodas LU kancelejā)
Tālruni: 7034328, 7034329; Fakss un aut. atb. 7034330
Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv
Mājas lapa Internetā: http://www.lanet.lv/~luua
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

Stāstiņi iz miroņu vācelītēm

foto - Jānis Deinais, Fotocentrs

Iedomājieties. Tikai iedomājieties nelielu, tumšu telpu, kurā gaiss piesūcies ar smagnēju mitrumu, gar nenosakāmas formas un materiāla sienām karājas bāli, plandoši zimekļu fimekļi un, iefi pelējuma pelēkos liķautos, savos melni samtainajos zārciņos guļ trīs ģindeni.

Nē - tas vēl nav viss. Iedomāsimies tālāk. Blakus zārkiem sēž morga uzraudze, tāda bāla, bāla, pelēka, pelēka, un nododas melanoliskām apcerēm par zemes dzīvi, kas nerada cilvēka dvēšlei laimi, vien ciešanu jūru. Viņa ir tik nelaimīga, tik cilvēces sāpju pārņemta, ka...

...iedomāsimies turpinājuma variantus katrs pats.

Variants ā - no skapja izlien skelets oranžās laķenēs un uz-

līdz noskumušo dāmu uz deju. Variants bē - izrādās, ka visi trīs liķi ir vampīri, kas pret zārku naglām sāk trīt savus zobus un čāpstinoši apvaicājas par pārbili drebošas uzraudzes asinsgrupu. Variants cē - patiesībā pati Mišelīna (sauksim viņu tā) ir nekrofilijas apsēsta medicīnas studente, kas tiksmi graiza ķermeņus pa sastāvdaļām, dziedādama: "Es nenācu šai vietā!"

Dž. Dž. Džilindžera variants izradē "CONCERTO GROSSO NR 2" sākas ar pēkšņiem, skaļiem grupas "Rammstein" mūzikas dārdiem un konvulsīvām viena miroņa pamošanās kustībām. Šis Arta Robežnieka atveidotais nelaiķis tik tiešām uzvedas un izskatās grāfa Drakulas cienīgi - seja krīta bālumā, sarkani loki ap acīm, lača plecīgais

augums ietērpts elegantā žaketē. Taču saraustīti kokainās kustības šamējam, kas kādreiz bijis Platonovs, netraucē iekārot pārbijušos uzraudzi, sak' - dzīvs vai mirons, bet abējādi - virietis.

Pamazām no saviem zārkiem sāk celties arī pārējie nelaiķi - daiļi bāla meitene Tina (Rēzija Kalniņa) un vēsi pašpārliecinātais kovbojs Hēness (Dž. Dž. Džilindžers). Visi treji pamodušies tā kā būtu, līdz ritam, kad jānotiek viņu apbedīšanai, vēl ilgi. Ko nu sadaris? Būtu tā kā jāiedzer.

Tā nu katrs no mūsu trim draugiem izstāsta savas dzīves stāstu, neko neslēpdams, ne citus, ne sevi nenosodidams. Un, lai arī cik jocīgi nebūtu, visus trejus šurp atvedušas mīlas likstas. Laimes meklētājs Hēness, braucot atpakaļ uz mājām pilnu koferi laimes žūksniņu, izlasa avīzē, ka ir noslicis - sieva un draugi atpazīnuši - un rit tiekot apglabāts. Kad atgriezies mājās, izrādās - sieva ir ar brēkuli rokās un apprecējusies pa otram lāgam. Vai tur no izmisuma un nodevības nav jānoslikst pa istam?! Savukārt Platonovs dzīvē bijis makten liels uzdzīvotājs un sagrozījis prātu (laikam jau gan - sirdi) kādai precētai daiļavai, kas, nespējama pieļaut mīļākā neuzticību, caururbj šamo ar lodi. Arī trauslo meiteni Tinu nāvē novedis sapnis par patiesās mīlestības ilglaicīgu iespējamību. Un te nu viņi visi ir -

foto - Jānis Deinais, Fotocentrs

Dailes teātrī vēl viena jauna izrāde "Liekēdis"

treji putni, katram pa vienam spārnam, nespēj lidināties pa laimības mākoņiem. Tiem atliek vien piedalīties skumjākajā parādē.

...jāāā, tāāā tāā dzīve pa iet... uz šādas elēģiski groteskas nots (ne isti minorā, ne majorā) beidzas šis Lielais Koncerts, kurā vairāk par visu man patika nevis tas, KO, bet gan - KĀ viss tika parādīts. Izrādes uzburtā sirreālā atmosfēra, tās smagnēji sabiezējusi smarža un nekad Šajā Saulē negaršotā garša rada sajūtu, kas nepazūd, atstājot kamerzāli. Un tas izradēm ir svarīgākais. Pēcgarša.

Šāda bezbēdīgā gaisotnē turpinot, nosauksu iepriekšējā konkursa veiksmīgākos dalībniekus: Sintija Pilāte, Vita Mi-

kāne un Beibe Bartuševica. Meitenes! Zvaniet Dailes teātra administratorēm (7-294444) un varēsiet noskatīties kādu no izradēm - iegūsiet brīvbiļetes divām personām.

Tā kā ir pavasaris, teikšu, ka arī pelēm galva ir dulla ar visādām raibām peļu domām un diemžēl (vai par laimi) nākamā konkursa jautājumu šoreiz nebūs. Ja nu vienīgi kāds teātra milis nu makten grib redzēt kādu izrādi, tad pats var izdomāt trīs āķīgus jautājumus saistībā ar teātri un uz tiem arī atbildēt. Mana adrese ir vecā: "UA" redakcija vai pele@latnet.lv

Lai smaržo un garšo pavasaris! P!

PELE

kinokonkurss

Malholandas ceļš "KINO 52"

Viss nāk un aiziet tūlumā. Un sākas viss no gala. Banāli, bet fakts. Jo kaut kas tāds jau reiz ir bijis. Šeit es domāju gan konkursus sadarbībā ar "Kino 52", gan filmas pilnārijumā ar Deivida Linča divainībām. Arī šoreiz gandrīz par to pašu, vēl tikai līdz 17. maijam. "Kino 52" - filma "Mulholland Drive".

Lai arī amerikāņu neatkarīgais kino klasiķis Deivids Linčs neprasa komentārus, tomēr, par ko isti ir filma? Apmēram līdz pusei tā līdzinās aizraujošam kriminālstāstam. Skaista brunete vēl skaistākā limuzīnā divu inkognito pavadībā tiek vesta pa Malholanda ceļu. Kaut kur... Kur, tā arī neizdodas uzzināt, jo pēkšņi notiek avārija. Vienīgā, kas tajā izdzīvo, protams, ir mistiskā Viņa. Un, kā jau filmās tas parasti notiek, viņa pati savām kājām aistaigā uz kaut kur tūlumā naksnīgi izgaismoto Holivudu.

Brunetes naksnīgie klejotumi noslēdzas kādā viņai svešā dzīvoklī, kur, dušā mazgājoties, viņu pārsteidz blondā, jūsmīga un par savu karjeru

Holivudā sapņojoša aktrisi. Pārņemta ar: "Eu, bet tas taču līdzinās kaut kur jau redzētam filmas sižetam!" blondā dzīvokļa ipašniece policiju neizsauc un par svešas personas ielaušanos savā mājā nevienam nepaziņo. Tā vietā var noraudzīties abu skaistuļu draudzībā, kas filmas turpmākajās stundās pāraug lezbiskās mīlas ainās. Ak, jā, un tam visam pa vidu abas filmas varones mēģina noskaidrot brunetes miklāno pagātņi.

Vēl šajā filmā ik pa brīdim uzpeld arī otra sižetiskā linija, kurā kādam režisoram bez vēsts pēkšņi pazūd galvenās lomas atveidotāja un viņa filmas finansēšanu pārņem mafija. Ja savas smadzenes pārpratuma pēc nebūsi atstājis popkorna tūtā, tad kaut kad ap šo brīdi tās, visai iespējams, kliegs: "Deivid, veco zēn, esmu tevī atkodis!" Un tomēr - nē.

Vienvārdsakot, filmas otrā daļa visam, ko tu līdz šim biji sapratis, pārvelk pāri treknu svitru. Un ir ļoti sevi jāsaņem rokās, lai zem visa tā apakšā neparakstītu tikpat treknu:

"Murgs!" Jo tas nav murgs. Tas ir Deivids Linčs. Režisors, kura filmām ar noskatīšanos vien ir par maz. Ir jādomā. Deivids Linčs liek domāt. Atkal banāli, bet fakts.

Par to, ka filma tev liks domāt, atļauju neprasot, brīdinu jau iepriekš. Arī tad, ja nevēlies to darīt. Un, ja tomēr Universitātes cietos solus uz precīzi divarpus stundām vēlies nomainīt pret ērtajiem "Kino 52" krēsliem. Tad izdomā pats vai palīdz kādam topošajam režisoram Deivida Linča cienīgu uzmetumu filmas sižetam par kādiem tev vien zināmiem un līdz galam saprotamiem notikumiem tepat Universitātē.

Jo neloģiskāk, mulsinošāk un prātam neaptveramāk tas viss būs, jo lielākas izredzes, ka tieši tu nokļūsi uz ceļa, kas ved uz "Kino 52". Neaizmirstot, ka kvalitāte ne vienmēr slēpjas kvantitatē, savas a la filmas scenāriju līdz 6. maijam sūti uz adresi: reilija@e-apollo.lv

REILJA

No kreisās - Beija (Naomi Vatsa) un Rita (Laura Haringa) filmā "Malholandas ceļš"

reklamās foto

ANNORĒ DRUKAS BIROJS

- Tekstu drukāšana un noformēšana referāti, kursa darbi, vēstules, līgumi u.c.
- Attēlu maketēšana
- Faksu nosūtīšana
- Kopēšana
- Izdrukas - krāsainas un melnbaltas
- Skenēšana
- Vīzītkaršu izgatavošana
- Tulkojumi - latviešu, krievu, vācu, angļu valodā

DARBUS VEICAM ĀTRI UN KVALITĀTĪVI. IESPĒJAMAS ATLAIDES.

Darba laiks:

Pirmdien - piektdien - 8.30 - 19.30

Sestdien, svētdien - 10.00 - 17.00

Adrese:

Rīga, Avotu iela - 3 (no pagalma)

Tālr./fakss 7281407, mob. 6775302